

Guzi Zsuzsanna
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

A XXXI. OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójának helyezett pályamunkája.

Néhány percnyi élet büntetőjogi „értéke”¹

„Nem beszéltem erről a dologról senkivel, senkinek nem mondtam el.”

I. Köszönetnyilvánítás

Tisztelettel szeretnék köszönetet mondani a *Kalocsai Fegyház és Börtön* munkatársainak, kiemelten **Dr. Tanács Eszter Tímea** bv. ezredes Intézetparancsnoknak, **Cselik Beatrix** büntetés-végrehajtási főhadnagy, fogvatartási főelőadónak, valamint **Szabadi Róbert** pszichológusnak.

Dolgozatom megírásához nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak, hiszen lehetőséget biztosítottak számomra, hogy a tanulmányom középpontjában álló bűncselekmény elkövetése okán az Intézetükben végrehajtandó szabadságvesztésüket töltő női fogvatartottakkal történő személyes találkozás során ismerkedjek meg közelebbről azon történetekkel, melyek hozzásegítettek a bűncselekmény komplexitásának megértéséhez, ezáltal az elkövetői helyzet mélyebb megismeréséhez. Ezúton szeretnék köszönetet mondani az interjút önként vállaló elítélteknek, akik nyíltan és őszintén nyilatkoztak az általuk elkövetett cselekményről, ezáltal járulván hozzá dolgozatom létrejöttéhez.

Külön szeretném megköszönni **Tar László** alezredesnek, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályvezetőjének, hogy dolgozatom létrejöttét elősegítve hozzáférhetővé tett számomra a megyében megvalósult, a tanulmány középpontjában álló bűncselekmény vonatkozásában elérhető nyomozati aktákat.

Köszönettel tartozom **Dr. Csillám Katalinnak**, a Miskolci Törvényszék elnökhelyettesének, valamint **dr. Gyurán Ildikó** törvényszéki titkárnak, hogy a meghatározott iratok betekintésének engedélyezésével segítségemre voltak.

Szeretném megköszönni továbbá azon szerveknek, valamint magánszemélyeknek, akik megkeresésemre készséges iránymutatást nyújtottak, kiemelten **dr. Elek Balázsnak**, a Debreceni Ítéltábla büntető ügyszakos bírójának; **Dr. Hernádi Lászlónak**, az egri Markoth Ferenc Kórház Szülészeti és Nőgyógyászati Osztály osztályvezető főorvosának; **dr. Kerchner Csaba** urológus és szülész-nőgyógyász szakorvosnak, az **EMMI- Egészségügyért Felelős Államtitkárságnak**; valamint az **ORFK Hivatal Szóvivői Irodájának**.

Nem utolsó sorban szeretnék köszönetet mondani **dr. Gilányi Eszternek** a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Büntetőjogi és Kriminológiai Tanszék egyetemi

¹ Témavezető: Dr. Gilányi Eszter, egyetemi tanársegéd

tanársegédének, hogy vállalván a konzulensi feladatokat, segítséget nyújtott dolgozatom létrejöttéhez. Továbbá szeretném köszönetem kifejezni **Dr. Jacsó Judit** egyetemi docensnek, aki tiszteletbeli konzulensként járult hozzá dolgozatom megszületéséhez.

II. A dolgozat tárgya és a témaválasztás

TDK dolgozatom kutatási témaként a tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés büntette, azon belül specifikusan az **újszülöttek ellen elkövetett emberölés** kérdéskörére esett választásom. A tanulmány középpontjában álló bűncselekmény komplex, illetve kényes, ezzel összefüggésben megosztó jellegét tükrözi, hogy mind a jelenlegi, mind a korábbi szabályozás vonatkozásában számos kritika és bírálat fogalmazódott meg.

A kérdéskör releváns részét képzi, hogy a nyilvánosságra jutott bűncselekmények száma éves szinten elenyésző, amely alapvetően a nők biológiai működésével magyarázható, hiszen a női test képes minden nemű beavatkozás és segítségnyújtás nélkül, komplikációmentesen gyermeket szülni. A bűncselekmények kitudódásának rendszerinti oka az anya kivérzéses állapota miatt történő kórházba szállítás, ahol a szakszerű ellátás folyamán kerül sor a szülés tényének megállapítására, ezáltal a nyomozás megindítására. A cselekmény ilyen irányú végkimenetele azonban a lehetséges bűncselekmények számához képest csekély. Célszerűtlennek találom azon becsléseket, amelyek a lehetséges, és ki nem derült újszülöttek ellen elkövetett emberölés vonatkozásában születtek, melyek a jellemzően titkolt körülmények között végbemenő bűncselekmények számát igyekeznek meghatározni, hiszen az évente lelepleződött bűncselekmények nem szolgáltatnak kellő alapot bárminemű becslés végzésére, így messzemenő következtetések levonására is kizárólag az összes ügy mélyreható vizsgálatát és tanulmányozását követően lenne lehetőség.

Dolgozatom célja egyfajta preventív jelleggel bemutatni, és ezáltal felhívni a figyelmet a bűncselekmény hátterében álló kiváltó okokra, az elkövetői helyzetre, ezzel szoros összefüggésben a közvetlen környezet megkérdőjelezhető szerepére. Az általam vizsgált esetekből levont következtetések alapján ismertetem a bűncselekmény sajátosságait, lehetőségeket javasolva mind a megelőzés, mind a kialakult helyzet megoldására vonatkozóan. Meghatározó a témakör vonatkozásában, hogy számos megoldási törekvés született, amelyek célja a bűncselekmények számának redukálása, segítséget nyújtva a későbbi potenciális bűnelkövető nők számára, azonban az esetek jelentős részében a megelőzési lehetőségekről szóló információk valamilyen oknál fogva nem jutnak el az érintettekhez.

Tekintettel arra, hogy a fent említett bűncselekmény vonatkozásában már született néhány tanulmány és szakirodalom, amelyek a kellő mélységben mutatják be a hatályos szabályozás történelmi előzményeit, valamint a jogrendszerünket érintő változásokat, így dolgozatom középpontjában saját kutatáson alapuló vizsgálat áll.

A **Kalocsai Fegyház és Börtön** munkatársai lehetőséget biztosítottak számomra, hogy előzetes egyeztetést követően három fő, újszülöttjük megölése, illetve halála miatt letöltendő szabadságvesztésre ítélt fogvatartottal folytatott személyes beszélgetés során ismerkedjek meg közelebbről a fent említett bűncselekménnyel, az elkövetők helyzetével, igazolva és bizonyítva ezáltal a kérdéskör komplexitását.

A tanulmányban bemutatásra kerülő tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntettét tárgyaló, a **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság** által rendelkezésemre bocsájtott nyomozati akták, illetve az ezekhez kapcsolódó fényképmelléletek, a **Miskolci Törvényszéken** tanulmányozott bírósági akták,

valamint a *Kalocsai Fegyház és Börtön Intézetében* készült interjúk a személyiségi jogok figyelembevételével, valamint az érintett szervek engedélyével kerülnek bemutatásra.

III. Történelmi előzmények

Dolgozatom létrejöttének célja nem az újszülöttek ellen elkövetett emberölés történelmi koronkénti megítélésének részletes bemutatása (figyelembe véve a kérdéskör tág vonulatát), azonban fontosnak találom a bűncselekmény vonatkozásában a legmeghatározóbb történelmi korszakok és evolúciós elmélet rövid és átfogó ismertetését adni, melyek a bűncselekmény megvalósulásának képzik alapját, ezáltal új megközelítésből adva magyarázatot a cselekmény létrejöttére.

Az újszülötteknek a közvetlen világrajövetelt követő megölése a földi lét kezdete óta létező jelenség. Az evolúció kapcsán kiemelendő, hogy Konrad Lorenz elmélete szerint az élőlények, a téma kapcsán kiemelten az ember minden viselkedésformája a létfenntartás és a fajfenntartás érdekében alakul, amelyek ütközése esetén jellemzően azt választják, amely saját fennmaradásukat szolgálja.² Az újszülöttek mesterséges, vagy természetes „szelekciója” más aspektusból vet fel kérdéseket, hiszen ezen esetekben nem feltétlenül a létfenntartás kerül veszélybe. Vagy bizonyos esetekben mégis?

Az úgynevezett „*infanticidium*”, más szóval gyermekölés általános értelemben az újszülöttnak közvetlenül születés/születést követő megölése,³ melynek jogi, valamint erkölcsi megítélése történelmi koronként és kultúránként eltérő, mely szoros kapcsolatban áll az adott korszak és földrajzi terület politikai, társadalmi valamint gazdasági viszonyaival.

Az ókori társadalmakra jellemző patriarchális berendezkedésből kifolyólag a családfőnek jogában állt a családtagok élete felett rendelkezni, így például az ókori Rómában és Arábiában az apa belátásán múlt az újszülött gyermek életben hagyása. Az ősi germán jog a csecsemőgyilkosságot ugyanúgy bírálta el, mint egy rokon megölését. A bűnös anyát elevenen zsákba varrták és eltemették, s a törvény e kor találékony pokoli kegyetlenségével még azt is előírta, hogy a zsákba egy kutyát, egy macskát, egy kakast, meg egy viperát is tegyenek. Jelentős változást az újszülöttek megöléséről alkotott korábbi felfogások kapcsán a kereszténység térhódítását követően jelentkezett.⁴ „Ekkor már szinte minden európai állam emberölésnek, sőt, a közönséges ölés minősített esetének, rokongyilkosságnak tekintette az újszülött megölését, és eszerint elrettentésül a szokásos emberölésnél még kegyetlenebb szankciókat is alkalmaztak.”⁵

A történelem folyamán született, az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölést szabályozó rendelkezések hosszú időn át halálbüntetéssel rendelték büntetni a cselekményt, ilyen jellegű szabályozást tartalmazott Werbőczy Hármaskönyve, az V. Károly által 1532-ben kiadott *Constitutio Criminalis Carolina*, a Mária Terézia által 1768-ban kiadott *Constitutio Criminalis Theresiana*, valamint az 1795-ös büntetőkódex-tervezetben szintén a minősített emberölés egyik esetét képezte. A büntetést illetően az 1843. évi Btk. tervezet hozott enyhülést, amely szabadságvesztéssel büntette a gyermekölést.⁶ Az 1878. évi V. törvénycikk rendelkezései voltak érvényben az 1961. évi V. törvény hatályba lépéséig, mely börtönbüntetéssel rendelte büntetni a cselekményt. A hatályos szabályozás előzményei, és az azzal kapcsolatos kérdések az 5. fejezetben kerülnek részletes bemutatásra.

²Humánökológia előadás.etikaweb.uni-pannon.hu/index.php?option=com (megtekintés időpontja: 2012. X. 10.)

³Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 95.o.

⁴Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 95-96.o.

⁵Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 96.o.

⁶Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 101-102.o.

Összegzésként konstatálható, hogy a „csecsemőgyilkosság” az emberiség kezdete óta létező, mitöbb a legtöbb államban bevett és elfogadott gyakorlat volt, sőt bizonyos kultúrákban a 21. században is a mindennapok szerves részét képezi. A fogamzásgátlás egy hatékony módjának tekintették, azonban a civilizáció térhódításával fokozatosan nyerte el a bűncselekményi minőséget komoly szankciók kilátásba helyezésével, így egyre nagyobb védelemben részesítették a cselekmény sértettjeit. Szeretném hangsúlyozni, hogy a kérdéskör koronkénti megítélése az általam bemutatott legmeghatározóbb pontoknál jóval árnyaltabb és kiterjedtebb, azonban ennek bemutatása nem jelen dolgozat tárgya.

IV. A női bűnözés ismérvei

A női bűnözés vitathatatlanul a bűnügyi tudományok részterületét képezi, azonban kriminalitásuk jellegzetességeivel kapcsolatban többféle állásfoglalás született. Egyes nézetek szerint a női bűnözés önálló probléma, melyből következően nem lehet az általános bűnözés részének tekinteni, a törvényszerűségei sajátosak. „A szociológiai megközelítést alkalmazó kutatók szerint viszont nem létezik semmiféle tudományosan bizonyítható olyan női személyiségjeggy, amely a kriminalitás szempontjából releváns lenne. Ezért nem lehet önálló törvényszerűségekről beszélni.”⁷ Vitathatatlan, hogy a női bűnözés ugyan nem öntörvényű, de ez nem jelenti azt, hogy ne lennének meghatározó sajátosságai. Megkérdőjelezhetetlen, hogy aránya világszerte alacsonyabb a férfi bűnelkövetésekhez képest, valamint megnyilvánulási formáiban eltérő jegyeket mutat a férfi elkövetők kriminalitásától.

Számos olyan vizsgálat született az elmúlt néhány évszázad során, melyek a nők által elkövetett bűncselekmények hátterében álló nemi jellegzetességekkel és a nők kriminalitása közötti kapcsolattal támasztják alá a női bűnözés jellegzetességeit. Ilyenek az ún. biológiai irányultságú megközelítések, azon belül elsőként a genetikai-konstitucionális szempontok, melyek lényege, hogy a nőre vonatkozó kriminológiai irodalom néhány évtizedig Lombroso, Ferrero és Wulffen hatása alatt állott, s mivel koncepciójuk szinte klasszikus reprezentánsa annak a biológiai determinizmusnak, mely az öröklött, alkati adottságok alapján eleve meghatározottnak tartja az ember sorsát, így a bűnöző nő magatartását is.⁸

Más megközelítések az élettani fázisok jelentőségét kutatják az elkövetett cselekmény vonatkozásában. A nők kriminalitásával foglalkozó kutatások már XIX. század végén kiterjedtek a bűnözés és az ún. nemzéssel kapcsolatos élettani fázisokra, nevezetesen a menses, a terhesség és a gyermekágy, valamint a klimaktérium kapcsolatára. Számos korai és modern vizsgálat vél korrelációt felfedni e fázisok között.⁹ Statisztikák bizonyítják, hogy a női elkövetők aránya az erőszakos személy elleni bűncselekmények vonatkozásában jelentéktelen mértékű, azonban kiemelendő, hogy a nők az erőszakos cselekmények jelentős részét hozzátartozóik ellen követik el.¹⁰ E cselekmények egyrészt életközösségi konfliktusból származó, indulati, emocionális jellegű emberölések, azok kísérletei vagy életveszélyt okozó testi sértések, másrészt újszülöttek sérelmére elkövetett emberölések.¹¹ Statisztikák alapján elmondható, hogy a női elkövetők a személy elleni bűncselekmények közül az emberölésben, míg a vagyonelleni bűncselekmények közül lopásban, sikkasztásban és csalásban járnak elől. A dolgozat kapcsán a nők által elkövetett életellenes cselekményeknek megvalósulása a

⁷http://noi.bunozes.blog.hu/2010/06/06/a_noi_bunozes (2012. IX. 22.)

⁸Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 275.o.

⁹Raskó Gabriella: A női bűnözés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 296.o.

¹⁰Gazsi Adrienn: Jogi kérdések a nők mentális állapotával összefüggésben ncsszi.hu/download.php?file_id=486, 19.o. (2012. IX. 6.)

¹¹Fehér Lenke: Bűnözés és prostitúció <http://www.tarki.hu/adatbank-h/nok/szerepvalt/Feherlenke-97.html> (2012. IX. 6.)

hozzájuk fizikailag és pszichikailag közelálló személyek, jellegzetesen a saját gyermek és a férj, élettárs-, szerető megölésében realizálódik, melyet a bíróság a büntetés kiszabása során általában súlyosbító körülményként értékel.

A nők bűncselekmények elkövetésében realizálódó és azokhoz fűződő szerepük napjainkban is vita tárgyát képezik, melyek alapvetően a nemi jellegzetességekkel összefüggésben vetnek fel kérdéseket. A különféle elméletektől eltekintve tény és való, hogy létezik legalább egy olyan bűncselekmény, mely megvalósulása leginkább a nőkhöz, illetve a női nemi működéshez kapcsolódik. Ezen cselekmény *az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés*.

V. Az újszülöttek ellen elkövetett emberölés Büntető Törvénykönyvben elfoglalt helye, a szabályozás megítélésének és módosításainak főbb változásai

A teljesség kedvéért szükségesnek találom egy rövid összefoglalásban áttekintését adni a jelenleg hatályos szabályozás kialakulása meghatározó pontjainak, melyek szoros összefüggésben állnak az adott periódus politikai, társadalmi valamint gazdasági viszonyaival.

Az újszülöttek ellen elkövetett emberölés vonatkozásában számos büntetőjogi megoldás született a bűncselekmény törvényi megfogalmazását, valamint büntetési tételét illetően, azonban mind a jelenlegi, mind a korábbi szabályozás vonatkozásában számos kritika és bírálat is megfogalmazódott. A bűncselekmény megosztó jellegét a szülés folyamán kialakuló speciális pszichés és fizikai állapot okozza, hiszen szüléssel járó testi fájdalmak, az adott esetben bekövetkező jelentős vérvesztés olyan pszichikai állapotot idézhetnek elő, amely az elkövető tudatát, beszámítási képességét is érintheti.¹² Ennek megfelelően a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon vizsgált nyomozati akták, valamint a bírósági ítéletek mindegyikében utaltak ezen körülményre, miszerint: „a szülés folyamata a szülő nő számára fokozott testi-lelki megterhelést jelent, melynek hatására olyan, élettaninak tekinthető, speciális tudatállapot változás alakulhat ki, amely a beszámítási képességet nem befolyásolja”. Az általam tanulmányozott akták mindegyikében megállapítást nyert a bűncselekmény elkövetője vonatkozásában, hogy „a gyanúsított az elmeorvosszakértői lelet és vélemény szerint: jelenleg sem és a cselekmény idején sem szenvedett elmebetegségben, gyengeelméjűségben, személyiségzavarban, tudatzavarban, mely korlátozta vagy képtelené tette volna cselekménye következményeinek felismerésére, vagy felismerésének megfelelő cselekvésre.”

A jelenleg hatályos büntető törvénykönyvünk, hasonlóan az **1961. évi V. törvényhez** nem tartja az emberölés enyhébben minősülő esetének az újszülöttek közvetlen szülést/születést követő megölését, új fordulatot hozva a korábban hatályban lévő **1878. évi V. törvénycikk** rendelkezéseihez képest. A Csemegi-kódex gyermekölés alatt az újszülött törvénytelen gyermeknek az anya által elkövetett megölését értette,¹³ miszerint „azon anya, a ki a házasságon kívül született gyermekét a szülés alatt, vagy közvetlenül a szülés után szándékosan megöli: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.”¹⁴ A megváltozott társadalmi megítélés, a házasságon kívül született gyermek jogállására vonatkozó szabályok változása¹⁵ okán a cselekmény privilegizálása 1961-ben már szükségtelenné vált.

¹²Gazsi Adrienn: Jogi kérdések a nők mentális állapotával összefüggésben ncsszi.hu/download.php?file_id=486, 20.o.

¹³Kovács Gyula: Az anyák által az újszülöttek sérelmére elkövetett ölési cselekmények büntetőjogi szabályozása. [http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._\(olvashato\)_www.5mp.eu_.pdf](http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._(olvashato)_www.5mp.eu_.pdf) 9.o. (2012. VIII. 5.)

¹⁴1878. évi V. törvénycikk: a magyar büntetőtörvénykönyv a büntettekről és vétségekről: 284. §.

¹⁵Cseres Judit: Eltékozolt újszülöttek, BM Kiadó, 2000, 62. o.

Az **1998. évi LXXXVII. törvény** (a büntető jogszabályok módosításáról), mely az újszülött megölését sui generis bűncselekményként szabályozta egyértelműen a kemény kéz büntetőpolitikáját kívánta érvényesíteni. A fent említett törvény 40. §-a a Btk-t a következő alcímmel és 166/A. §-sal egészítette ki: „Újszülött megölése: 166/A. § Az a nő, aki szülendő gyermekét a szülés alatt, vagy megszületett gyermekét közvetlenül a szülés után megöli, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” Ugyanezen törvény 39. §-a vezette be a 14. életévét be nem töltött személy elleni elkövetést, mint minősített esetet (Btk. 166. § (2) bek. i)).

Az emberölés privilegizált alakzatát képező 166/A §-t azonban a **2003. évi II. törvény** (2003. március 1-től) hatályon kívül helyezte. A törvényhez kapcsolódó miniszteri indoklás szerint a jogalkotó ezzel kívánta orvosolni azt a gyakorlatban felmerült problémát, amely megakadályozta, hogy az általános szabályok szerint többszörösen súlyosabban minősülő emberöléssel szemben a megfelelő büntetőjogi szankció kiszabása realizálódjon.¹⁶

E módosítás folytán annak a nőnek a cselekménye, aki 2003. február 28. előtt ölte meg újszülöttjét, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel volt fenyegetve, ezzel szemben, aki 2003. március 1-jét követően követte el a bűncselekményt tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Az újszülöttek ellen elkövetett emberölést jelenleg a Büntető Törvénykönyv emberölés minősített esetei között szabályozza. A **Btk. 166. § (2) bekezdés i) pontja** a tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölést rendeli büntetni, mely a sértetti kör életkori minősítése szempontjából tág kategória foglalja magába az újszülötteket.

A jelenlegi szabályozás bírálói a büntetési tétel túlzó jellegével és a cselekmény háttérben álló esetleges pszichológiai okokkal érvelnek és tartják ideálisabbnak a bűncselekmény külön tényállásban való megfogalmazását, igazodván ezáltal a nemzetközi gyakorlathoz. Ezen állásponttal szembenállók véleménye szerint a napvilágra jutott bűncselekmények száma azonban elenyésző ahhoz, hogy külön tényállásban kellene szabályozni az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölést.

VI. Valóban minden nőnek áldott ez az áldott állapot? - avagy az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés jellegzetességei

Egy gyermek születését a legtöbb esetben hosszas, szeretetteljes várakozás és előkészületek előzik meg, azonban évente néhány napvilágra került eset bizonyítja, hogy nem minden gyermek érkezése jelent örömet egy családnak, közvetlenül az anyának. Ezen gyermekek egy részének sorsa már világrajövetelük előtt megpecsételődött, másik részük halála a szülést követően az anya pillanatnyi „belátásán” múlik.

Tanulmányom a közvetlenül szülést követően bekövetkezett, az újszülöttek halálát okozó cselekmények témakörét dolgozza fel, melyek legfontosabb jegyeinek ismertetését, ismérveinek bemutatását ezen bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésüket töltő elítéltekkel történő személyes beszélgetések, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon tanulmányozott nyomozati akták, valamint a Miskolci Törvényszéken megismert bírósági akták és egyéb kutatás alapján végzem, kiegészítve a témakörhöz kapcsolódó szakirodalmak nélkülözhetetlen elméleti alapjainak a tanulmányozásával.

¹⁶Kovács Gyula: Az anyák által az újszülöttek sérelmére elkövetett ölési cselekmények büntetőjogi szabályozása. [http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._\(olvashato\)_www.5mp.eu_.pdf](http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._(olvashato)_www.5mp.eu_.pdf), 3.o. (2012. VIII. 5.)

A bűncselekmény általános fogalmát tekintve az újszülött életének jogellenes és bűnös kioltása.¹⁷ Számtalanszor olvastam a témakör megnevezéseként a „csecsemőgyilkosság” kifejezést, melyet véleményem szerint érdemes pontosítani. A bűncselekmény vélhetően laikusok általi fenti elnevezése nem teljesen helytelen, azonban a bűncselekmény elkövetési idejére tekintettel, - miszerint közvetlenül a szülést/születést követően kerül sor az újszülött halálára - szükséges egy jóval árnyaltabb megfogalmazás használata. Évente számtalan csecsemőkorú gyermek halála következik be erőszakos bántalmazásból következően, azonban a gyermek életkora miatt nem minősül újszülött ellen elkövetett emberölésnek, függetlenül attól, hogy ezen cselekmény is a tizennegyedik éven aluliak ellen elkövetett emberölés büntette körébe tartozik. Az újszülött a csecsemő életszakaszán belül egy jóval szűkebb kategóriát ölel fel, pontosabban újszülöttnak minősül egy gyermek a születésétől számított 168 óráig (korai újszülött kor – posztnatális) míg a csecsemőkor a második héttől az első év végéig tart.¹⁸ Az általam vizsgált esetek mindegyikében a gyermek halála a szülést követően legkésőbb néhány órán belül állt be. Az esetek számottevő részében azonban a közvetlen születést követő **néhány percnyi életet** a „kevésbé szerencsések” esetében komoly haláltusa követett attól függően, hogy a szülő anyja milyen módon vette el gyermeke életét. Dolgozatom címe ezen körülményre kíván utalni. A bűncselekmény akár a „végletek cselekménye” elnevezéssel is illelhető lenne, hiszen a fenti jelző megjelenik a későbbiekben ismertetett aktív-passzív elkövetési magatartás kettősségében, valamint azon tényre vonatkozóan, miszerint rövid időn belül két olyan életszakasz követi egymást, mely az emberi élet kezdetét és végét jelenti, hiszen a születést követően rövid időn belül, jóformán közvetlenül áll be a halál.

VI.1. Az elkövetői kör

A bűncselekmény elkövetői között nem lehet egzakt kategorizálást végezni életkor, végzettség, vagy családi állapot alapján, hiszen a terhességet mindvégig titkoló nők között egyaránt található fiatalkorú leányanya, egyedülálló, élettársi kapcsolatban és házasságban élő, gyermektelen, valamint több gyermekes anyja, iskolázatlan és diplomával rendelkező elkövető is. Az elkövetett cselekmény oka rendszerint a tájékozatlanság, az éretlenség, az anyai szerep elfogadásának, átélésének nehézségei, anyagi, egzisztenciális jellegű problémák, a környezet reagálásától, a társadalmi elítéléstől való félelem motivációja, a szégyenérzet, a megromlott házastársi viszony, a rendkívül nehéz szociális körülmények és hasonló tényezők befolyásolják.¹⁹ A bűncselekmény vonatkozásában meghatározó, hogy az elkövető nők egyfajta „titokhelyzetben”, vagy „titokkényszerben” élnek meg terhességüket, emiatt rejtegetve állapotukat a legközelebbi hozzátartozók előtt is.

- „Nem bíztam meg senkiben, nem bántottak, csak szégyelltem magam.”²⁰

Lényegbeli kérdés azonban, hogy az újszülöttjüket megölő nők valóban titokkényszerben vannak-e, vagy csak ők látják kilátástalannak a nem kívánt terhességüket, nem gondolván át az esetleges megoldási lehetőségeket. Általában elmondható, hogy ezen nők segítségkérés nélkül, a közvetlen környezet által feltett konkrét, gyanakvó kérdésekre is tagadó, hárító választ adnak, titkolják, ezáltal magányosan élnek meg állapotukat. Ezen titokhelyzettel magyarázható, hogy a gyanúsítottak túlnyomó része a kihallgatás során meglepő

¹⁷Kovács Gyula: Az anyák által az újszülöttek sérelmére elkövetett ölési cselekmények büntetőjogi szabályozása. [http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._\(olvashato\)_www.5mp.eu_.pdf](http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._(olvashato)_www.5mp.eu_.pdf) 27.o. (2012. VIII. 5.)

¹⁸Timmermann Gábor: Szülészet nőgyógyászat védőnőknek http://www.timmermann.hu/site/letoltesek/Bevezeto_eloadas.pdf (2012. IX. 20.)

¹⁹Fehér Fehér Lenke: Bűnözés és prostitúció <http://www.tarki.hu/adatbank-h/nok/szerepvalt/Feherlenke-97.html> (2012. IX. 7.)

²⁰MRFK.136/2002.bű.

részletességgel és mélyrehatóan mesél a terhességről, ezzel kapcsolatban megélt érzéseiről, és az elkövetett cselekményről. Ennek magyarázata, hogy a legtöbb esetben a kihallgatás jelenti az első olyan alkalmat, amikor nyíltan beszélhetnek az őket hónapokon keresztül nyomasztó „teherről” és számukra kilátástalanságot okozó, „megoldhatatlannak tűnő” problémáról. Szinte kivétel nélkül minden gyanúsítottól elhangzott a következő mondat a kihallgatás során: **„nem mondtam el senkinek”**. Az egyik legősibb és a mindennapi életben leggyakrabban előforduló védekezési mód a tagadás. Freud kétféle formát különböztetett meg; az első esetben valaki egy állítást tagadóan mond el, a másikban pedig, amely a szülő anyák vonatkozásában meghatározó, hogy valaki nem létezőnek vél valamit, ami tulajdonképpen a tudatában van.²¹ Ezen meghatározás a terhesség tagadása vonatkozásában játszik meghatározó szerepet.

A kérdéskör részeként szükséges megemlíteni, hogy az elkövető nők terhességük alatt produkálták a menstruáció jeleit, igaz nem olyan mértékben, mint a fogamzás előtt a normál biológiai működésnek megfelelően. Szülész-nőgyógyással folytatott beszélgetés alapján mindez alapvetően a nő pszichés állapotával magyarázható, mely értelmében a nő tisztában van terhessége tényével, azonban elfojtja magában az érzést, hiszen szeretné, ha terhessége nem létező lenne. A menstruáció valós, azonban nem olyan mértékű és mennyiségű, mint normál esetben. Amolyan „van is, meg nincs is”. A terhes nő pszichológiája olyannyira befolyásolja a testének biológiai működését, hogy szervezete ekként képes reagálni és igazodni a pszichés állapotához.

A vizsgált esetek mindegyikében jellemző, hogy a terhesség tényét az állapotos nők tagadták, próbálták rejtegetni.

- „...*Elszorítottam a hasamat, hogy ne vegyék észre...*”²²

Számtalan megválaszolatlan kérdés merül fel az újszülöttek ellen elkövetett emberölések kapcsán, melyek a legtöbb esetben bűncselekmény alapjául szolgálnak. Talán az egyik legfontosabb megválaszolatlan kérdés, mely sok esetben a bűncselekmény elkövetését akadályozhatná meg, az a közvetlen környezet, adott esetben a család megkérdőjelezhető szerepe.

Amennyiben feltételezzük, hogy a tanúvallomások tartalma megegyezik a valósággal, miszerint a közvetlen környezet, kiemelten a családtagok, (köztük férjek a feleségük, vagy édesanyák és édesapák a lánygyermekük vonatkozásában) akikkel az elkövető napi kapcsolatban állt, nem vették észre a terhesség jeleit. A környezet azzal magyarázza a késői felismerést vagy annak teljes hiányát, hogy ezek a nők egyébként is kövérkés testalkatúak voltak, így a terhesség még a szülést megelőzően sem volt szembetűnő.

- „...*Alkatilag olyan vagyok, hogy nem lehetett rajtam látni terhességet, így sem otthon a rokonaimmal, sem a munkahelyemen nem közöltem ezt senkivel...*”²³
- „*Az elején nem jutott eszembe, hogy terhes lehetek, januárban még volt vérzésem, februárban, márciusban nem jött meg. Egy pillanatra eszembe jutott, hogy terhes lehetek, de előtte is kimaradt, ezért nem gondoltam, hogy terhes vagyok. A hasam nőtt egy kicsit, de hol a combom, hol a fenekem nőtt előtte is. Egyáltalán nem gondoltam, hogy terhes lehetek. Anyukám sem kérdezett semmit, észre sem vette senki. A ruháim jók voltak rám, ugyanazokat hordtam.*”²⁴

Sokukban még a gyanú sem merült fel, azon részük pedig, akik rákérdeztek az elkövető általuk sejtett várandós állapotára, az első tagadó választ elfogadván nem kérdezték többet a

²¹Hárdi István: A lélek egészségvédelme, A lelki egészségvédelem jelene és távlatai, A védekező, elhárító mechanizmusok és a "coping" <http://www.vitalitas.hu/konyvek/lelekegeszseg/lelekeg6-3.htm> (2012. X. 10.)

²²MRFK.136/2002.bü.

²³MRFK.49/2006.bü.

²⁴MRFK.133/2007.bü.

későbbi bűnelkövetőt. Vajon az általuk erősnek vélt bizalmi kötelék miatt hagytak fel az érdeklődéssel, vagy pusztán homokba dugták a fejüket és szemet hunytak a számukra is nyilvánvaló „probléma” felett? Tovább ágaztatva a lehetséges magyarázatokat, az előbbi lehetséges indok, vagyis az erős bizalmi kapcsolat feltételezése esetén a várandós nők miért nem osztották meg titkukat, és miért nem kértek segítséget? Valóban lehetséges, hogy egy átlagos testalkatú nő titokban tudja tartani terhességét a legközelebbi hozzátartozók előtt is? Azon esetekben, amikor a közeli hozzátartozó feltehetően sejtette, netán pontosan ismerte a hölgy állapotát, miért nem nyújtott segítséget? Etikailag és jogilag ezen személyeket terheli-e felelősség?

A tanúvallomásokból kitűnik, hogy főleg a kisebb településeken történt újszülött ellen elkövetett emberölés elkövetőjétől terhessége alatt a szomszédok többször érdeklődtek megváltozott testi adottságait illetően, hiszen néhányuk szerint egyértelműen megállapítható volt a terhesség ténye. Sokszor konkrét kérdést tettek fel a terhességet illetően, azonban minden esetben tagadó, leginkább hízásra irányuló magyarázat érkezett.

- „... *A szomszédom mondta, hogy biztos, hogy terhes vagyok, én meg mondtam, hogy dehogy vagyok...*”²⁵
- „...*A környezetében élő szomszédoknak feltűnt, hogy a gyanúsítottak már nem nagy a hasa, ezért értesítették a rendőrséget, akik (dátum) napján miután átkutatták a ház udvarát megtalálták a halott csecsemő holttestét...*”²⁶

Ezzel szemben néhány vallomás tett bizonyosságot arról, hogy a terhes nőkkel egy háztartásban élők tettek fel konkrét kérdést a későbbi bűnelkövetőnek.

- „... *A férjem is kérdezte, hogy nem vagyok-e terhes, de megbízott bennem és elhitte, hogy nem vagyok az...*”²⁷
- „...*Apósom kérdezte, hogy terhes vagyok-e. Elszorítottam a hasamat, hogy ne vegyék észre, így is szégyen nekik, hogy evvel a fiúval összeálltam...*”²⁸
- „...*A cselekményt megelőzően körülbelül egy-két hónappal anyósának és több rokonnak és ismerősnek is feltűnt, hogy a gyanúsított hasa megnőtt, ezért többször is rákérdeztek, hogy terhes-e, de (név) minden esetben tagadta terhességét, és arra hivatkozott, hogy cisztája van, s ez okozza hasának megnövekedését....*”²⁹
- *(név) „...A rendőrségtől tudta meg, hogy a felesége a közelmúltban szült. Feltűnt neki, hogy a felesége hízik, de mikor rákérdezett, hogy terhes-e, azt mondta, hogy nem, csak kövérebb lett. Ő ezek után nem is foglalkozott a dologgal, betudtam azzal, hogy az asszony kövérebb lett...”*³⁰
- *Elkövető édesanyja: „A lányom a terhességéről semmit nem szólt nekem, mindez előttem a mai napon derült ki, amikor az orvosok közölték. Soha nem bántalmaztam a két gyereket, nem félhetett tőlem, mindig is jó viszonyban voltam velük, mindent elmondhatott volna nekem és nem értem miért nem tette. Értetlenül állok a dolog előtt, csak arra tudok gondolni, hogy azért titkolta el ezt a dolgot, mert az apjától tarthatott. Azt észleltem, hogy picit hízott, de nem volt ruhában méretváltás, még a melltartó méretét is tartotta.”*³¹
- „...*Nem duzzadt meg a mellem, hányni nem hánytam, nem szédültem, semmi ilyen nem volt. Senki nem szólt, hogy valami megváltozott rajtam...*”³²

²⁵MRFK.206/2002.bű.

²⁶MRFK.206/2002.bű.

²⁷MRFK.171/2002.bű.

²⁸MRFK.136/2002.bű.

²⁹MRFK.136/2002.bű.

³⁰MRFK.171/2002.bű.

³¹MRFK.133/2007.bű.

³²MRFK.133/2007.bű.

Érdekes kérdést képez, hogy miként lehet egy szomszéd érdeklődőbb, mint a várandós nővel egy háztartásban élő közeli hozzátartozó?

VI.2. Az elkövetési magatartás kettőssége

Az elkövetési magatartás az emberölés minősített esete lévén nyitott, hiszen a cselekmény bármilyen, mind aktív, mind passzív magatartással megvalósítható, amely az újszülött halálát eredményezi. Az elkövetés módja tekintetében számos egyéb, az elkövető személyén kívülálló körülmény játszik meghatározó szerepet.

Szükségesnek látom bemutatni azt a kettősséget, amely az elkövetési módokat jellemzi az aktív-passzív magatartás elemi kategorizálás megkülönböztetésén túlmenően. Amennyiben a cselekmény aktív módon, tehát a szülő nő tevékeny közreműködése által kerül elkövetésre, azt kegyetlen brutalitás jellemzi, melyet a szülés helyszíne, ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló eszközök nagymértékében meghatároznak. Általában elmondható, hogy ezen brutális bántalmazás akkor valósul meg, amikor az újszülött gyermek sírása a szülő nő környezete előtti „lebukását” eredményezheti. „A gyermek megszületése a titokkényszer újabb feladatát jelenti, mégpedig a szülés utáni, többnyire fizikailag megviselt állapotban. A szülést követően a következő cél, hogy ha már hónapokig sikerült a titok megtartása, akkor a gyermek önálló léte se derüljön ki.”³³ A vizsgált esetekben az elkövetők a terhességet és a szülést is titkolták, ezért olyan elkövetési módot választottak, amely megakadályozta az élve született gyermeket az életjel adásában, hiszen az újszülött sírása elárulta, leleplezte volna a szülő nőt. A nők ennek megfelelően az újszülöttet minél előbb „ártalmatlanná teszik” a lehető legrövidebb idő alatt, amely magyarázata adott esetben a kegyetlen és erőszakos reakciónak, hiszen az ilyen magatartás biztosítja a gyermek halálát leggyorsabban és leghatásosabban. A brutális módszereket lélektani szempontból érdemes megvizsgálni. Azon esetekben, amikor a szülő nők aktív beavatkozás során bántalmazták az újszülöttjüket, kénytelenek voltak hozzányúlni gyermekük testéhez, és bizonyos erőt is ki kellett fejteniük. Ezen esetekben tehát a szülést követően kimerült állapotban, fokozott aktivitással és elszántsággal követik el a cselekményt. Az aktív emberi magatartással megvalósított újszülött megölése vonatkozásában az elkövetési módokat nem lehet taxatív kimerítő felsorolással bemutatni, tekintettel arra, hogy minden eset más és más körülmények között történik. Azonban kialakultak a leginkább ezen bűncselekményre jellemző változatos elkövetési módok, melyek közül az általam vizsgált esetekben a következők jelentek meg:

1. megfullasztás, amelynek leggyakoribb változata az újszülött légzőnyílásainak puha tárggyal való befedése, A wc-be, árnyékszékbe, vízzel teli vödörbe szülés, vízbe dobás.
2. ellátatlanság (legjellemzőbb a kihülés)
3. agyonverés, valamint szűrő-, vágóeszköz használata, a mellkas átszúrása, átvágása.
4. bizonyos esetekben a tetem előrehaladott bomlása miatt az elkövetés módszere és a halál közvetlen oka nem volt megállapítható.³⁴

Ezen vizsgálatból következően a szülő nők vagy a nőiesség minden formáját mellőzve, brutálisan bántalmazzák, vagy magára hagyják gyermeküket, így hivatalosan „ellátatlanság” okozza az újszülött halálát, függetlenül attól, hogy a gyermek fekáliába születés következtében fulladt-e meg, vagy az anya a szó szoros értelmében nem látta el megfelelően (kihülés). A *passzív* magatartás jellegzetes esetei az alábbi példákkal mutathatók be:

³³Cseres Judit: *Eltékoztolt újszülöttek*, BM Kiadó, 2000, 123.o.

³⁴Kovács Gyula: Az anyák által az újszülöttek sérelmére elkövetett ölési cselekmények büntetőjogi szabályozása. [http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._\(olvashato\)_www.5mp.eu.pdf](http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._(olvashato)_www.5mp.eu.pdf), 17.o. (2012. VIII. 8.)

- „...lakásának udvari wc-jébe, eltitkolt terhessége következtében fiúgyermeket szült. Nevezett gyermeket közvetlenül a fekáliába szülte és a csecsemő mivel magára hagyta elhalálozott, az ürülékbe fulladt...”³⁵
- „A gyanúsított a gyermeket a wc-ből kivette, annak ellátása érdekében semmit nem tett, segítséget a család tagjaitól továbbra sem kért, hanem az újszülöttet a Hernád ártéri részére vitte, ahol sorsára hagyta. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény adatai alapján megállapítható, hogy: gyk. (név) halála vérvesztés, ellátatlanság következtében kialakult légzési, keringéselégtelenség miatt jött létre.”³⁶

Az elkövetési magatartások másik véglete a szülő nők erőszakos, kegyetlen,- és brutális beavatkozása, melyek tipikus köre kevésbé határolható be. Ennek indoka, hogy a cselekmény ily módú elkövetésénél meghatározó az adott esetben, adott környezetben rendelkezésre álló eszközök köre, valamint az anya mentális állapota.

A szülő nő **aktív** elkövetési magatartását szemléltető példák:

- „...A gyanúsított ezt követően újszülött gyermekét a nála lévő, és a köldökszínór elvágásához használt konyhakéssel a bal mellkasfelén két ízben megszúrta. Mindezek következtében az élve született gyermek a helyszínen elhalálozott...”³⁷
- „...A gyanúsított félt, hogy anyósáék meghallják a gyermek sírását, ezért a síró kisfiút a wc háta mögött körülbelül 5 méterre lévő területre vitte, ahol egy körülbelül 20x13 cm-es tégladarabokkal legalább 2 alkalommal megütötte a gyermek fejét...” Részlet az elmeorvosszakértői lelet és véleményből: “...Nekem elborult az agyam, a rendőrök mondták, hogy bántalmaztam a kicsit. Nem akartam bántani. A wc hátához vittem. Téglával fejbevágtam, sírt, félttem, hogy meghallják, rájönnek, hogy én terhes voltam. Én nem is gondolkoztam, elborult az agyam. Nem néztem meg életben maradt-e. Otthagytam a WC mögött. Kocsiülés huzatba takartam be, bentről hoztam ki a házból. Bementem egy huzatért miután fejbevágtam egy téglával. Hátra rejtettem el, ahol megtalálták...”³⁸
- „...Nevezett személy (dátum) én a reggeli órákban titkolt terhességéből lakásában gyermeket szült, akit nem megfelelően ápolt, látott el, majd az udvari wc melletti területen elföldelt, aki ennek következtében elhalálozott...”³⁹
- „...a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy (dátum) megelőzően lakásán, titkolt terhesség után, feltehetően életképes, átlagos méretű leány csecsemőnek adott életet, akit az udvaron lévő kútba dobott...”⁴⁰
- „...érett leánycsecsemő halála erőszakos úton bekövetkezett légút elzárás okozta fulladás (papírszerű anyag szájjüregbe nyomása, nyelv hátritolása) miatt jött létre...”⁴¹

A fenti példák is bizonyítják, hogy az elkövetési módoknak alapvetően „csak a képzelet szab határt”, hiszen a cselekmény bármilyen halált okozó magatartással kiváltható.

Érdekes momentum – talán az akarva, vagy akaratlanul elnyomott, azonban a tudat alatt kétségtelenül jelenlévő anyai ösztönök létét bizonyítja, hogy az újszülött halálát követően szinte kivétel nélkül az anyák a gyermeket előbb valamilyen rongyba, vagy anyagba csavarják, majd ezt követően helyezik őket zacskóba, vagy szatyorba.

³⁵MRFK.276/2006.bű.

³⁶MRFK.136/2002.bű.

³⁷MRFK.171/2002.bű.

³⁸MRFK.136/2002.bű.

³⁹MRFK.105/2004.bű.

⁴⁰MRFK.133/2007.bű.

⁴¹MRFK.141/2006.bű.

- „...úgy gondoltam, hogy lehet, hogy csak annyi baja van, hogy nincs melegben, ezért bepólyáztam egy sötétítő piros anyagba. Vártam kicsit, hogy a melegben felsír-e, de nem történt semmi. Kb. 30-40 percig tartottam így „pólyába” az ölembe. Utána sem adott életjelet, így úgy döntöttem, hogy teljesen betakarom, amit meg is tettem. Utána betettem a becsomagolt halott magzatot egy COOP-os szatyorba és betettem a szekrénybe...”⁴²
- „...A gyanúsított (dátum) napján az általa fent említett módon megölt és piros színű pokrócba tekert gyermekét egy pelenkás zacskóba tette, majd egy fehér színű „Hungária Biztosító” feliratú zsákba rakta, amelyet egy barna cipőfűzővel összekötött. Az így elkészített „csomagot” a gyanúsított a lakásukhoz tartozó szemetgyűjtő edénybe dobta, majd erre háztartási hulladékot öntött, bízva abban, hogy a szemetes a következő szállítmánnyal azt a szeméttelre szállítja...”⁴³
- „...A gyanúsított közvetlenül a szülést követően felöltözött, majd a gyermeket anélkül, hogy ellátta – megmosdatta, felöltöztette – volna, vagy hívta volna a mentőket, kivitte a házuk mellett lévő fűskamrába, előtte azonban még az újszülöttet rongyokba csavarta, majd a fűskamra jobb oldalán lévő falnál helyezte el. Ezt követően semmit sem tett a gyermek etetése, testhőmérsékletének biztosítása végett, így a novemberi hidegben ellátatlanul hagyott csecsemő – pontosan meg nem határozható időpontban – meghalt...”⁴⁴
- „...Kocsiülés huzatba takartam be, bentről hoztam ki a házból...”⁴⁵

Ezen megtörtént esetek, gyakorlati példák alapján elmondható, hogy nincs két egyformán elkövetett bűncselekmény, bármennyire felfedezhetőek számtalan hasonlóságok az egyes esetek között. Elméleti síkon a bűncselekmény befejezettségéhez vezető mozzanatok megegyeznek, azonban az esetek gyakorlati megvalósulása jóval árnyaltabb és komplexebb különbségeket foglal magában.

A szülések kapcsán elmondható, hogy döntő többségük zavartalan lefolyású,⁴⁶ azonban a szakszerű ellátás hiánya okán, a kivérzéses állapot, vagy egyéb komplikáció kialakulása miatt kerül sor a kórházba szállításra, ahol a szülés tényének megállapítását követően, és ehhez kapcsolódóan a gyermek hiányának okán veszi kezdetét a nyomozás. A legtöbb esetben a szülő nő egyedül, titokban hozza világra gyermekét, azonban néhány eset bizonyítja, hogy a szülés lefolyása során, és a nem kívánt terhesség eredményének „eltüntetésében” a szülő nőn kívül más személy közreműködése is meghatározó.

Volt olyan elkövető, aki erős fájdalomról számolt be, volt azonban olyan, aki állítása szerint mindennemű fájdalom nélkül szülte meg gyermekét. Szülész-nőgyógyász elmondása alapján a kórházi keretek között zajló szülések során napjainkban egyre inkább előtérbe kerülnek azon alternatív szülési módok, melyek során a szülő nő a lehető legminimálisabb, esetenként mindennemű mesterséges fájdalomcsillapítás nélkül hozza világra gyermekét. A meghatározó különbség azonban az, hogy a kivérzéses állapot a kórházi szülések alkalmával kizárt a szakszerű ellátásnak köszönhetően.

Az általam tanulmányozott esetek között előfordult, hogy az anyával a szülés pillanatában egy lakásban tartózkodó hozzátartozók sem vették észre a szülés folyamatát.

⁴²MRFK.49/2006.bü.

⁴³MRFK.171/2002.bü.

⁴⁴MRFK.206/2002.bü.

⁴⁵MRFK.136/2002.bü.

⁴⁶Cseres Judit: Eltérőzött újszülöttek, BM Kiadó, 2000, 122.o.

- Tanúvallomás - nagymama: „...Az én szobám ajtaja szemben van a (név)-val, de az este sem gyereksírást, sem nyögést, sem jajgatást nem hallottam, nem tudom, hogy ilyen csendben hogyan lehetett szülni...”⁴⁷

VI.3. A passzív alany

A cselekmény passzív alanya kizárólag az élve született újszülött, melynek tényét a boncolás során igazságügyi orvosszakértő állapítja meg. A hatósági boncolások kapcsán alapvető annak szakértői megállapítása, hogy mi volt a halál oka, azt mi idézte elő, a halál természetes vagy erőszakos okból következett-e be,⁴⁸ mely megállapításoknak büntetőjogi szempontból van meghatározó szerepe. A magzat halála bekövetkezhet méhen belül, a szülés alatt vagy a szülés után.⁴⁹

Az újszülött halálával kapcsolatos bűncselekmények alapos gyanúja esetén az orvosszakértőnek arra is választ kell adnia, hogy az újszülött:

1. élve vagy halva született-e;
2. a szülés után mennyi ideig élt;
3. életképes volt-e;
4. érett volt-e;
5. mi volt halálának oka;
6. a rajta talált esetleges sérülések eredete;
7. a halál bekövetkeztenek valószínű időpontja.

Az ügy jellegétől függően - bizonyos esetekben - arra a kérdésre is választ kell adni, hogy megmenthető lett volna-e az újszülött:

1. ha az anya teljesíti az általánosan ismert ellátási módokat; - ha a szülésnél szaksegítség (szülésznő) működik közre; - ha a szülés intézetben történik;
2. ha a szülés után az anyához és újszülöttjéhez orvost vagy szülésznőt hívnak vagy kórházba szállítják.

Ezen utóbbi kérdések megválaszolásának szükségességét az anya „passzív” magatartásának megítélése indokolhatja.⁵⁰

Az első kérdés eldöntéséhez az ún. „belső élveszülettségi”- jelek jönnek szóba, amelyek a boncolás kapcsán objektív bizonyítékot szolgáltathatnak. Az általam elemzett ügyek kapcsán minden esetben használt élveszülettségi próba az ún. tüdő-légpróba volt. A vizsgálat alapja, hogy az élve született újszülött tüdeje a víz felszínén úszik, így a tüdőből kimetszett kis részletek a felszínen lebegnek. Az újszülött első légvételével a tüdő léghólyagocskái levegővel telnek meg,⁵¹ így az élveszülettség megállapítása megalapozza a bűncselekményi minőséget.

VI.4. „Levont tanulságok”

Az általam vizsgált nyomozati aktákból kitűnt, hogy az elkövetők a kihallgatásuk során a tragédiák megelőzési lehetőségeként, vagy arra a kérdésre válaszolván, hogy mit tennének

⁴⁷MRFK.49/2006.bű.

⁴⁸A halottakkal kapcsolatos igazságügyi orvosszakértői tevékenységről Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 6. számú módszertani levele 1979. http://igor.diogenes.hu/download/modszlev/06_mszlev.pdf?PHPSESSID=b7f1b335abaff244732e059336bfb72e (2012. X. 10.)

⁴⁹Somogyi Endre: Az igazságügy orvostan alapjai. Medicina könyvkiadó, Budapest, 1977. (246.o)

⁵⁰Az OIOI 6. számú módszertani levele

⁵¹Somogyi Endre: Az igazságügy orvostan alapjai. Medicina könyvkiadó, Budapest, 1977., 246.o.

másként, kivétel nélkül a segítségkérést, valamint a legközelebbi hozzátartozók előtt állapotuk felfedését nevezték meg.

- „...*Most azt gondolom, hogy nem így kellett volna csinálnom. Anyának szólnom kellett volna, őszintének kellett volna lenni vele, ő biztos segített volna...*”⁵²

- „*Bűnösnek érzem magam, igen szólni kellett volna, egyszerűen szólni kellett volna.*”⁵³

Mind a nyomozás során lefolytatott kihallgatások, mind a bíróság előtt tett vallomások alkalmával kivétel nélkül minden elkövető tettének megbánását és sajnálatát fejezte ki, elmondásuk alapján nem szerették volna bántani gyermeküket. Kérdés azonban, hogy az általuk tanúsított megbánás a hatóságok megtévesztése, valamint a büntetés enyhítésének reményében történt, vagy ténylegesen lelkiismeretük hangja szólalt meg...

Mindössze egy esetben hangzott el az abortusz és az örökbefogadás gondolata mint megoldási alternatíva, azonban ez eset is a gyermek halálával végződött. A gyanúsított elmondása szerint „...*elmaradt számlatartozások miatt sosem maradt pénz az abortuszra, így folyamatosan halogattam, míg az időből kifutottam...Úgy gondoltam, hogy a szülés előtti héten szabadságra megyek és a kórházban szülöm meg a gyereket. Azt terveztem, hogy a kórházban lemondó nyilatkozatot teszek és örökbe adom a kicsit. A sors azonban közbeszólt, mert otthon indult meg a spontán szülés...*”⁵⁴

Jelen fejezetben az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés legmeghatározóbb pontjai kerültek bemutatásra, az általam vizsgált, szakirodalomban eddig meg nem jelent eseteken keresztül, melyek alátámasztják, hogy mint minden bűncselekmény kapcsán, így a dolgozat középpontjában álló bűncselekmény tekintetében is megvannak azon „egyedi” sajátosságok, melyek kizárólag ezen cselekményt jellemzik.

VII. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon megtekintett akták elemzése és összefoglalása

A *Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályán* 14, a témához kapcsolódó nyomozati akta elemzésére volt lehetőségem, melyek tanulmányozása során mély betekintést nyertem a dolgozat középpontjában álló bűncselekmény felderítési és bizonyítási nehézségeibe. A dolgozat mellékleteként csatolt összefoglaló táblázat ismerteti az általam elemzett akták rövid, releváns szempontok szerinti összevetését.

A cselekmény passzív alanya kizárólag az élve született újszülött, mely a bűncselekmény megállapításának elengedhetetlen feltétele. A vizsgált 14 esetből 1 ügy során nyert megállapítást, hogy az újszülött már a méhen belül elhalálozott, azonban ezen eset kapcsán is felvetődik néhány kérdés, amely a szülő nő szülést követő magatartására keresi a választ.

Említettem, hogy a bűncselekmények napfényre kerülésének leggyakoribb oka az anya kivérzéses állapota miatt történő kórházba szállítás, ahol a szakszerű ellátás folyamán kerül sor a szülés tényének megállapítására. A cselekmény ilyen irányú kiderülése valamivel könnyebb feladat elé állítja a nyomozó hatóságot, hiszen a potenciális elkövető személyétől elindulva könnyebb „felderíteni” a holttest kilétét, megállapítván ezáltal a bűncselekmény megtörténtét. Előfordul azonban, hogy a felderítés nehézségét jelenti, amikor a nyomozó hatóság számára a kiindulási pontot az újszülött holtteste jelenti, azonban egyéb bűnjel hiányában lehetetlen megtalálni az anyát, mely esetekben a nyomozás megszüntetésére kerül sor, mint az alábbi esetben:

⁵²MRFK.133/2007.bű.

⁵³MRFK.136/2002.bű.

⁵⁴MRFK.49/2006.bű.

„Tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen indult nyomozás, mert a rendelkezésre álló adatok szerint (dátum) a délutáni órákban a (helységnév) bérház alatt található gépkocsi parkolóban elhelyezett szeméttárolók egyikében egy karton-dobozban halott leánycsecsemőt találtak. A helyszíni szemle adatai szerint a halál a felfedezést megelőzően 48-72 órán belül következett be. Az elvégzett igazságügyi orvosszakértői boncolás alapján megállapítható, hogy „a csecsemő érett, egészséges volt, a születést követően élt, és halálát légúti elzárás okozta.”... érett leánycsecsemő halála erőszakos úton bekövetkezett légút elzárás okozta fulladás miatt jött létre. Tekintettel arra, hogy az eddigi nyomozás során olyan személyi és tárgyi bizonyítékok beszerzése nem volt lehetséges, mely alapján az ismeretlen elkövető kilétének megállapítása lehetséges lett volna, és ez a további eljárástól sem várható, ezért a Be. 190.§ (1) bekezdés i) pontja alapján javasolt volt a nyomozás megszüntetése”, így határozat született a nyomozás megszüntetéséről.”⁵⁵

A témakör kapcsán folytatott kutatás során, a nyomozati akták elemzését követően kerestem fel a **Miskolci Törvényszék** munkatársait, bízván abban, hogy a korábban megismert, hatáskörük és illetékességük okán általuk elbírált ügyek közül néhányat rendelkezésemre tudnak bocsájtani, hogy ezáltal ismerjem meg és követhessem végig az adott cselekményt az elkövetéstől kezdődően, a nyomozáson át az ítélethozatalig.

A Miskolci Törvényszék 3 akta megismerésére adott lehetőséget, melyek bemutatására a személyiségi jogok figyelembevételével kerül sor. A dolgozat terjedelmére tekintettel azonban egy ügy kerül részletes bemutatásra a nyomozati cselekményektől a bírósági ítéletig.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályán elemzett 133/2007. nyomozati akta alapján:

„Eljárás indult tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés büntettének megalapozott gyanúja miatt fk. (név) (helységnév) lakos ellen, aki a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy (dátum) megelőzően lakásán, titkolt terhesség után, feltehetően életképes, átlagos méretű leány csecsemőnek adott életet, akit az udvaron lévő kútba dobott. A holttest feltalálását követően a közigazgatási eljárás szabályai szerint halottszemle megtartására került sor, a szemlén jelen lévő háziorvos azonban nem tudta egyértelműen megállapítani, hogy a csecsemő élve született-e, azért igazságügyi orvosszakértő kirendelése vált szükségessé.

Jelentés: Az ügyben további kutatás vált szükségesszerűvé (név) által elmondottak leellenőrzésére. Fentiek alapján segítséget kértünk a miskolci „Spider” speciális mentőcsoporttól. A kutatás során a kutyák bomlásnak indult emberi szöveteket jeleztek a lakóház udvarán elhelyezett, a melléképület bejárati ajtaja mellett lévő kukánál (a véres nadrágot dobta a kukába). Ezt követően a keresőkutya ismét jelzett a melléképületben található heverőn, valamint a lakóházban lévő hálósobának használt helységben az ablak alatt elhelyezett kisebb heverőnél.

A keresőkutya által jelzett helyeken, a másik keresőkutyával kontrollkeresés került végrehajtásra, melynek során (név) elmondta, hogy (dátum)-án a lakásukban valóban szült, majd azt követően a csecsemővel a házból kiszaladt és azt az udvaron lévő, használaton kívüli kútba dobta.

A kihallgatás során beszerzett adatok alapján szükségessé vált a ház udvarában lévő kút átvizsgálása. A kút kamerával történő átvizsgálásakor láthatóvá vált egy újszülött csecsemő holtteste. A test a kútból bűvár segítségével kiemelésre került. Ezt követően a helyszínen (név) háziorvos részvételével halottszemle lefolytatására került sor. A halottszemle során a jelenlévő orvos egyértelműen megmondani, hogy a csecsemő élve született-e nem tudta, ezért

⁵⁵MRFK.141/2006.bű.

a holttest hatósági boncolás végett a B.-A.-Z. Megyei Kórház Prospektúrájára került beszállításra.

Részlet az igazságügyi elmeorvosszakértői lelet és véleményből:

„Úgy volt, hogy találkoztam egy fiúval (helységnév)....Nem védekeztünk, nem is gondoltam rá, nem tudom, ilyenre nem is gondoltam...Megjött és kimaradt, aztán megint megjött, nem változott semmi, egyáltalán, görcsölt a hasam. Az mindig úgy volt, hogy híztam is, fogytam is 2-3 kg-okat, télen felszedtem, nyáron leadtam, ilyenek voltak....Az elején nem jutott eszembe, hogy terhes lehetek, januárban még volt vérzésem, februárban, márciusban nem jött meg. Egy pillanatra eszembe jutott, hogy terhes lehetek, de előtte is kimaradt, ezért nem gondoltam, hogy terhes vagyok. A hasam nőtt egy kicsit, de hol a combom, hol a fenekem nőtt előtte is. Egyáltalán nem gondoltam, hogy terhes lehetek. Anyukám sem kérdezett semmit, észre sem vette senki. A ruháim jók voltak rám, ugyanazokat hordtam....Nem éreztem, hogy mozog a baba, semmi furcsát nem éreztem, csak korgott a hasam meg ilyenek...Vasárnap, április 08-án úgy volt, hogy reggel felkeltünk anyával 6 óra körül reggel. Kimentünk a konyhába, készültünk, süttöttünk, főztünk. Délután olyan 2 óra körül szóltam anyának, hogy adjon egy No-Spat, mert megjött, adott. Véreztem, olyan volt, mint máskor, nem volt másmilyen folyadék. Sűrűn kellett járni a wc-re pisilni, nem néztem meg, de azt éreztem, hogy pisilni kell....Fél 5 körül szóltam anyának, hogy adjon még No-Spat, mert nagyon görcsöl a hasam, adott akkor is. Eléggé véreztem, folyékony vér volt, meg picit darabos is. Aztán olyan 6 óra fél7 körül szóltam, elmegyek lezuhanyozok, meg a wc-re is. Ahogy leültem, éreztem a hasamban lent egy fájdalmat, inkább olyan szúrás volt. Felálltam a WC-ről, kiesett a nadrágomba a baba, a köldököm környékén éreztem szakadást, az fájt jobban....Ahogy kiesett arra gondoltam, hogy ezt el kell tüntetnem, hogy anyáék meg ne lássák, mert akkor engem intézetbe küldenek...Nem tudom mekkora volt, mert én meg sem néztem. A nadrágomba esett a baba, amikor felálltam éreztem egy szakadást. Meg volt feje, keze, lábai, mindene, ahogy megfogtam, akkor láttam. Nem mozdította semmijét, nem adott hangot, nem sírt, biztos. Nem tudom, mit gondoltam, nem gondolkoztam, csak az járt a fejemben, hogy el kell tüntetnem, mert anyáék mit fognak szólni, nem fognak szeretni, csak ez járt csak a fejemben. Kivittem és beledobtam a kútba.... A házunk úgy van, hogy lépcsőn kell felmenni a szobába, a konyha pedig külön van, mint egy nyári konyha. A fürdőszobában a földszinten voltam, le kellett menni a lépcsőn és a konyha mögött rögtön ott van a kút olyan 50 m-re. A kezemben vittem ki a babát, akkor sem éreztem, hogy mozogna. Beledobtam a kútba.”

Az igazságügyi elmeorvosszakértő véleménye alapján a rendelkezésre álló adatok és vizsgálat alapján megállapítható, hogy (név) gyanúsított sem a vizsgálat, sem a cselekmény idején nem szenvedett elmebetegségben, gyengeelméjűségben, személyiségzavarban, szellemi leépülésben, tudatzavarban, mely korlátozta vagy képtelené tette volna cselekménye következményeinek felismerésére, vagy felismerésének megfelelő cselekvésre. Nevezett fejletlen, éretlen, szorongásra hajló, részben életkorából is adódóan gyermekes személyiség, ami cselekménye szempontjából beszámítási képességet kizáró vagy korlátozó tényezőként nem értékelhető, de a cselekmény elkövetését elősegíthette, megkönnyíthette. Kóros indulat, illetve rövidzárlati cselekmény fennállása a gyanúsítottnál biztonsággal kizárható.

Ezen adatok és tények alapján a Miskolci Törvényszék az alábbi ítéletet hozta:

„bűnös: emberölés büntetében /Btk. 166.§(1) bek., (2) bek. i pont. Ezért őt a bíróság főbüntetésként 2 év fiatalkoriak börtönbüntetésére ítéli. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggeszti. A bíróság megállapítja, hogy a vádlott pártfogó felügyelete alatt áll. (Záradék: A bíróság ítélete (dátum) napján jogerős és a fel nem függesztett részben végrehajtandó.)”

A boncjegyzőkönyv alapján elmondható, hogy a leánymagzat halála a szülést követően ellátatlanság okozta légzési-keringési elégtelenség miatt jött létre. A leánymagzat érett,

egészséges volt, kiviselt terhességből született, megfelelő körülmények közötti szülést követő ellátás estén életben maradhatott volna.

Ezen eset szemlélteti, hogy a nyomozás során milyen nehézségekkel kell szembenéznie a nyomozó hatóságnak a bűncselekmény teljes körű felderítése érdekében. Mint említettem, a cselekmény körülményei tekintetében nem lehet taxatív felsorolást végezni, az ismertetett ügy mindössze egy alternatíva bemutatását szolgálja.

VIII. A Kalocsai Fegyház és Börtönben megvalósult fogvatartotti interjúk

A Kalocsai Fegyház és Börtön Intézetében előzetes egyeztetést követően 2012. augusztus 22-én 3 fő női fogvatartott vállalta a személyes beszélgetést az általuk elkövetett bűncselekményről, a cselekményhez vezető okokról, mindezek utólagos megítéléséről és a levont tanulságokról, véleményükről és álláspontjukról, a büntetés-végrehajtási intézetben töltött mindnapjaikról, a jövőbeni terveikről, valamint a hasonló tragédiák megelőzési lehetőségeiről.

Az előzetes egyeztetés során az elítéltek közül 2 fő kérte el az előre összeállított kérdéseket, melyek a beszélgetés fő irányvonalát határozták meg, hiszen figyelembe véve a téma mivoltát, valamint azt, hogy a beszélgetést önként vállalták, így kizárólag azon kérdések képezték a beszélgetés részét, melyekről a hölgyek szerettek volna nyilatkozni. A találkozás a fogvatartottakkal **Cselik Beatrix** büntetés-végrehajtási főhadnagy, fogvatartási főelőadó felügyelete mellett történt, ügyelve arra, hogy az interjúban résztvevők személye mind egymás, mind az intézetben végrehajtandó szabadságvesztésüket töltő többi női fogvatartott előtt titokban maradjon. Az intézet munkatársai jelezték, hogy az interjú alatt az elítéltek feltehetően zárkóztak lesznek, már azt is nagy eredménynek vélték, hogy volt együttműködő vállalkozó a megkeresésemre. Az interjúban résztvevők az előzetes várakozáshoz képest meglepően nyitak és kommunikatívak voltak a beszélgetés során, mely az Intézet munkatársait is meglepte, hiszen nem jellemző ezen bűncselekmény vonatkozásában, hogy a már letöltendő végrehajtandó szabadságvesztésüket töltő elítéltek nyilatkoznak az általuk elkövetett cselekményről. Ebből kifolyólag kérdéses volt az interjúk végkimenetele és „sikere”, hiszen nem lehetett előre tudni az elítéltek mennyire lesznek közlékenyek és együttműködőek, attól függetlenül, hogy vállalták a beszélgetést. Mérhetetlen hálával tartozom az interjút önként vállaló elítélteknek, hiszen annak ellenére járultak hozzá a beszélgetésekhez, hogy mindez semmilyen előnyt és jutalmazást nem jelentett számukra az intézet keretei között.

VIII.1. Az interjúk összefoglalása és elemzése

Az interjúk diktafonnal történő rögzítéséhez 2 fő járult hozzá, jelen fejezetben a riportok lényegbeli pontjai kerülnek összegzésre.

A beszélgetésekre a Kalocsai Fegyház és Börtön egy nyugodt, zavartalan, a büntetés-végrehajtási intézetek deprimáló közegétől valamelyest elvonatkoztatató helyiségében került sor, ezáltal is lehetőséget biztosítva annak, hogy az interjúalanyok megnyíljanak, és őszintén meséljenek történetükről. Az interjút önként vállaló női elítéltek anonimitását tiszteletben tartva a beszélgetések sorrendjében nevezzük őket „Dórának”, „Emesének”, és „Évának,„. A beszélgetés kezdetén a két közel egyidős hölgy, Dóra és Éva valamivel zárkózottabb volt, ellenben Emesével, aki a legkommunikatívabb magatartást tanúsította. Céлом nem a hagyományos értelemben vett interjú készítése volt – amely meglátásom szerint a két fiatalabb hölgy esetében valósult meg, - hanem egyfajta, nyilvánvalóan a szituációhoz, a körülményekhez, valamint téma mivoltához képest kötetlen beszélgetés realizálása volt,

De inisprudencia et inre publico

17

amely Emese vonatkozásában teljesült. Dóra és Éva interjú alatt tanúsított viselkedése, és nonverbális jelei között számtalan hasonlóságot véltem felfedezni, amire közel azonos életkoruk adhat magyarázatot.

Az általam összeállított kérdések a korábban elemzett nyomozati aktákra támaszkodván, alapvetően a megismert ügyekben tapasztalt kronológia sorrendet követték, kiegészítve néhány gondolattal. Ennek megfelelően a kérdések érintették többek között az elkövető családi kapcsolatait, gyermekkorának meghatározó pontjait, a terhesség létrejöttének körülményeit, a terhesség megélésének érzelmi oldalát, a cselekmény elkövetését és utólagos megítélését.

Érdekes, hogy az előre elküldött kérdéseket a két fiatalabb, közel egyidős elítélt kérte el. Az első feltett kérdésem megegyezett a 3 interjú során, miszerint „miért vállalta a beszélgetést?”. Dóra és Éva nem adtak határozottan egyértelmű választ, ellenben Emesével, aki annak ellenére, hogy nem kérte el a kérdéseket – vagyis csak annyi információval rendelkezett, hogy azon cselekményről szeretnék vele beszélgetni, amely szankciójaként végrehajtandó szabadságvesztését tölti – jóval összeszedettebbnek találtam. Válasza a következő volt: *„Én úgy gondoltam, hogyha evvel segíthetek átlátni a mi helyzetünket, akkor ennek van egy esélye ennek az oldalon.”* A vele folytatott beszélgetés során tapasztaltam, hogy „elmeséli a történetét”, és nem kizárólag a kérdésekre válaszol a lehető legtömörebben, mindemellett a vártnál jóval választékosabb megfogalmazásban.

A feltett kérdéseimre egyenes, mindenre kiterjedő választ kaptam. A beszélgetések kezdetén mindegyik hölgy kapcsán egyfajta bizalmatlanságot és tartózkodást véltem felfedezni, mely mind a testtartásukban, mind a szemkontaktus kezdeti hiányában (szemlesütések) érezhető volt. Meglátásom azonban, hogy a körülményekhez és a témához képest meglehetősen hamar oldódott ez a fajta feszültség, mely természetesen vitathatatlan velejárója volt a beszélgetéseknek. A legnyíltabbnak Emesét, a legzárkózottabbnak pedig Évát találtam. A kérdéseimre ő válaszolt a legtömörebben és ő beszélt a leghalkabban. Dóra egyfajta köztes állapotot képviselt ezen a téren, hiszen, ő folyamatosan bontotta le az irányomban felállított falakat. Vele a diktafon kikapcsolását követően is hosszasan beszélgettem, mialatt sokkal közvetlenebb volt. Nem tudom ez a fajta nyíltság a diktafon kikapcsolásának, az eltelt idő során a bizalom megnyerésének, vagy esetleg annak köszönhetően alakul kit benne, hogy nem az általa korábban a nyomozati szakban tapasztalt kihallgatásban volt része.

Az interjúk során megfigyelhető volt, hogy a beszélgetés azon pontjainál, amelyek elvonatkoztattak az eredeti témáról, - a szituációhoz képest, miszerint egy számukra vadidegen emberrel beszélgetnek az általuk elkövetett bűncselekményről - az alanyok mintha kiléptek volna a bv. falain kívülre. Mindez Dóra esetében érvényesült leginkább, amikor a jövőbeni tervei között szereplő olaszországi út miatti nyelvtanulás került szóba. Emese a kezdetektől nyílt volt, azonban a leginkább oldottnak akkor találtam, amikor a gyermekeiről mesélt, függetlenül attól, hogy az otthoniak gondolata zaklatta fel a leginkább. Megfigyelhető volt az interjúalanyok nonverbális jelein, hogy már a „szülés” körülményeinek ismertetése kapcsán is feszélyezettebbek voltak, azonban mindhárom beszélgetés során az első igazán „kritikus” pont a szülést követően megvalósult események ismertetése volt. A hölgyek mindegyike ezen pontnál sírt először, mely következtében többször meg kellett állni, hogy az interjúalanyok megnyugodjanak, és folytatni tudjuk a beszélgetést. A könnyek ezt követően folyamatosan jelen voltak. Figyelembe véve, hogy az elítéltek önként vállalták a beszélgetést, így természetesen nem kellett beszélniük azon történekről, amiről nem szerettek volna.

Azon tettekről, amely az újszülött halálát okozta a 3 elítélt közül **Dóra** nem szeretett volna nyilatkozni, aki reakciójából kitűnt, hogy fájdalmas emlékek törtek fel benne. Nem tervezték a családalapítást, mert az élettársa, Dóra szavaival élve: *„magyar származású volt, én meg roma származású vagyok, és az ő édesanyja nem akarta ezt a kapcsolatot és ez egy*

véletlen volt, hogy teherbe estem.” Elmondása szerint részéről mindez nem vezetett az elkövetett bűncselekményhez, mert miután rájött, hogy terhes szerette volna megtartani a gyermeket, „*csak nem engedték*”. Az apával eleinte jó kapcsolatuk volt, azonban miután bebizonyosodott a terhesség, utána az anyósa irányította a folyamatot. Dóra a terhesség 7. hónapján vette észre állapotát, ami következtében abortuszra már nem volt lehetősége. Anyósa szülésznő, (akit később eltiltottak hivatása gyakorlásától) így a terhesség alatt ő vizsgálta otthon, és a szülést is ő vezette le, hiszen nem engedték Dórát kórházba. Anyósa és élettársa irányították, eltiltották a családjától, elmondása szerint senkivel nem tudott érintkezni, csak a szülés utáni napon, „*de akkor már nem lehetett mit csinálni*”. Dóra kórházba kerülését követően derült fény a bűncselekményre, majd a nyomozás megindítására.

Emese gyermeke házasságon kívüli szerelmi kapcsoltból fogant, így férje előtt próbálta titkolni. Visszaemlékezése alapján 5 hónapos terhes lehetett, amikor férje szová tette növekvő hasát. Családi vitát követően a koncepció hosszútávon a kisbaba megszületését követően az örökbeadás volt, amihez férje ragaszkodott, tekintettel arra, hogy a gyermeknek nem ő volt az apja. Fontos megemlíteni, hogy a szüléshez hívott mentőautó a hajnali fél 3-kori hívás ellenére reggel fél7-re érkezett meg, amikor azonban a gyermek elhalálozott. A szülésnél 16 éves fia segített. Miután megszületett a baba, bevitte a szobába, betakarta, ellátta, azonban a fia szólt, „*hogy anya valami baj van. Felsikított a fiam, hogy anya valami baja van a picinek, és akkor odahozta és akkor mondtam hogy...*” Emese ekkor már a szobában pihent a kimerültség miatt, hiszen elmondása szerint nagyon gyors lefolyású és fájdalmas volt a szülés. Miután észrevették, hogy a gyermek nem lélegzik megpróbálták újraéleszteni, ami azonban nem sikerült. Ezt követően lefeküdt és maga mellé fektette az újszülöttjét. Fölhívták újból a mentőt, elmondták, hogy megtörtént a szülés, azonban a baba elhalálozott. Miután a mentő kiérkezett bevitték a kórházba és megműtötték, ugyanis a méhlepény nem távozott el. A kihallgatás során tudta meg, hogy a gyermekét a csatornában találták meg a házkutatás során, akit feltételezhetően férje helyezett oda. Emese tisztán emlékszik, hogy a gyermeke mellette feküdt, nem is ment ki a házból a mentő megérkezéséig, férjét azonban nem vonták felelősségre. Újszülöttje halálát magzatvíz általi halál okozta, illetve találtak a szervezetében az emésztő léből is. Emese végrehajtandó szabadságvesztését 7 évben állapította meg a bíróság.

Az interjúalanyok közül **Éva** nem járult hozzá a beszélgetés diktafonnal történő rögzítéséhez, így az általa elmondottak az alábbiak szerint foglalhatók össze: Éva jó módú családból származik, elmondása szerint mindig mindene megvolt. Kérdésekre elmondta, bármikor, bármilyen volumenű problémával fordult segítségért családjához, mindig támogatták, kiálltak mellette és minden segítséget megkapott. Szüleivel jó kapcsolatot ápolt, ennek ellenére nem tudott magyarázatot adni, hogy miért titkolta terhességét a legközelebbi hozzátartozók előtt is, és miért nem kért segítséget. Terhes gondozásra nem járt. A szülés helyszíne a családi házuk egyik szobája volt, miközben a család többi tagja a lakás egyéb helyiségében családi összejövetelen ünnepelt. Az életképes gyermeket egyedül, segítség nélkül szülte meg, elmondása szerint óriási fájdalmak közepette. Állítása szerint a család tagjai azért nem vették észre, hogy vajúdik, mert sokan voltak a lakásban, és nagy volt a zaj. A szülést követően a gyermeket betakarta/bebugyolálta oly módon, hogy nyaktól felfelé „szabadon legyen”, majd kiment a szobából, hogy szóljon családtagjainak a történetekről. Még most is a fülemben csengenek Éva szavai: „tisztán emlékszem, hogy, amikor kimentem a szobából nyaktól felfelé szabadon volt”. Elmondása szerint külön odafigyelt arra, hogy az újszülöttet úgy takarja be, hogy kapjon levegőt. Azonban mire visszaértek a szobába, az ágyon az újszülöttre takarók voltak téve, amely következtében megfulladt. Éva elmondása szerint nagy volt a „zűrzavar”, és a „jövés menés”, ráadásul sok kisgyerek volt akkor a lakásban, és abba a szobába is szabad bejárásuk volt, amely a szülés helyszínéül szolgált. A mai napig nem derült fény arra, hogyan került az újszülöttre a takaró, amely megalapozta Éva büntetőjogi felelősségét. Arra a kérdésekre, hogy a környezete hogyan reagált titkolt

terhességére, elmondta, hogy családja értetlenül áll és nagyon sajnálja a történeteket. Szülei hibásnak érzik magukat, hogy az első, lányuk terhességének gyanúját felvető kérdésre érkező tagadó választ elfogadván nem „erősödtek” jobban a faggatásban, és Éva szavaival élve: „annyiban hagyták”. Nem értik lányuk miért nem osztotta meg velük „terhét”, amire segítettek volna neki megoldást találni. Évát családja rendszeresen látogatja a bv-ben, és a kapcsolattartás minden lehetőségét kihasználják, az eset óta is mindenben kiállnak mellette.

A hölgyek bevallása szerint nagyon sokat változtak, személyiségük és jellemük erősödött, amely meglátásuk szerint mind a történetek, mind a bv-ben töltött időnek köszönhető. Mindezt leginkább az Emese által megfogalmazott gondolatok foglalják össze. Kérdésemben arra kerestem a választ, hogy erősebbnek érzi-e magát, melyre válasza gondolkodás nélkül: „Sokkal, sokkal, sokkal. Jó ezt a segítséget és ezt a fajta határozottságok köszönetem itt nagyon sok embernek, akik valamelyest ugye csak lelket öntenek emberbe napi szinten, de én azt mondom, hogy 4 év nem tudom én hány hónap fog így elmenni az életemből pontosabban. Nagyon kemény árat fizetek. Nagyon-nagyon kemény árat ezért a fajta egyéniségért, ami majd most ki fog menni ezért az emberért. Teljesen más ember fog kimenni, mint aki bejött.”

Mindannyian határozott tervekkel állnak készen a szabadulásra az „új” élet reményében, azonban elmondásuk szerint a történeteket soha nem fogják elfelejteni, egész életükön át kísérteni fogják őket az emlékek. Mindhárom elítélt elmondása szerint nehéz a történetekről beszélniük, és az Intézeten belül is napi szinten foglalkoztatja őket gyermekük halála. Emese kezébe temetett arccal sírt, már szinte zokogott, mikor azon gondolatairól beszélt, hogy gyermeke adott időben milyen korú lenne, valamint korának megfelelően „mit csinálna” ... ha élne ...

A beszélgetések abból a szögből is megvilágítottak részleteket, melyek a szakirodalmak tudományos megfogalmazásában nincsenek leírva, vagy a sorok közé rejtve, hanem összességében a büntetőjog és bűncselekmények komplexitását támasztják alá.

VIII.2. A cselekmény Büntetés-végrehajtási intézeteken belüli megítélése

Újszülött megölése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt nők helyzete a büntetés-végrehajtási intézetekben sajátos. A bűncselekmény más elítéltek általi megítélése hasonló jegyeket mutat a férfi büntetés-végrehajtási intézetekben pedofiliáért elítéltekével, akik a börtönök szubkultúrájában is a hierarchia legalacsonyabb szintjén helyezkednek el, kiszolgáltatott helyzetük miatt gyakran válik belőlük „csicska” vagy „köcsög”. A férfiak és nők bv-n belüli helyzete ezen általános párhuzam vonásánál azonban jóval árnyaltabb, hiszen a női bvk-en belül nem lehet egyértelműen olyan tiszta és átlátható hierarchiát felállítani az elítéltek, ezzel összefüggésben az általuk elkövetett bűncselekmény vonatkozásában, mint a férfiak esetében. Ennek ellenére kétségtávol az újszülött megölése miatt végrehajtandó szabadságvesztésüket töltő női elítéltek helyzete jóval kiszolgáltatottabb más cselekmény elkövetőihez képest.

Szabadi Róbert, a Kalocsai fegyház és Börtön pszichológusának elmondása szerint mindez a nők gyermekekhez, újszülöttekhez fűződő viszonyával, valamint magas érzelmi intelligenciájával magyarázható, ennek következtében mélyen megvetik és elítélik azon személyeket, akik gyermekek bántalmazása miatt töltik végrehajtandó szabadságvesztésüket. A Kalocsai Fegyház és Börtön Intézetében tett látogatásom során egy a bv-n belül hiteles, már 20 éve (nem újszülött megölése miatt) végrehajtandó szabadságvesztését töltő elítélt tapasztalata, hogy az újszülött megölésével, bántalmazásával vádolt cselekmény elkövetője napi szinten nagyon komoly elsősorban lelki, illetve fizikai bántalmazást szenved el. Az Intézetben a nők javarészt titkolják társaik előtt az általuk elkövetett bűncselekményt, főleg amikor újszülöttjük megölése miatt töltik letöltendő szabadságvesztésüket. Számtalan esetben

kitalált, a büntetesként kapott évek számával összhangban álló bűncselekmény elkövetését vallják magukénak, mindenre kiterjedő részletességgel, amely megtévesztés a bv-ben töltött, egyébként is embert próbáló mindennapokat „könnyíti” meg számukra.

IX. A bírói gyakorlat az újszülöttek ellen elkövetett emberölés vonatkozásában

A hazai szabályozás a cselekményt az emberölés minősített esete lévén tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Amennyiben azonban a büntetés enyhítésének feltételei fennállnak, a Btk. 87.§ (2) bekezdés a) pontja alapján legkevesebb ötévi szabadságvesztést lehet kiszabni.⁵⁶

A dolgozat mellékleteként bemutatásra kerülő, a hazai bírói joggyakorlatot szemléltető, néhány véletlenszerűen kiválasztott, az ország egész területét lefedő ügy mutatja be a magyar szabályozást a cselekmény vonatkozásában.

Ezek alapján elmondható, hogy a bírói gyakorlat az esetek döntő többségében a büntetési tételt a minimum kötelezően kiszabandó 5 év börtön, vagy fegyházbüntetésben állapítja meg, ehhez mellékbüntetesként társítva a büntetéshez arányosan megállapított közügyektől eltiltást. Az általam vizsgált egyedi érdemi határozatok közül a legmagasabb büntetés 11 évi fegyházbüntetés volt, melyet azonban a másodfokú bíróság 6 év börtönbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra enyhített. Ezen eset elsőfokú ítélete kirívóan hosszú időtartamával a másodfokú bíróság sem értett egyet, így a büntetési tételt a hazai gyakorlathoz igazítván enyhítette a büntetést. A büntetési tételt átlagosan 5, 6 és 7 évben állapítják meg a 2003-as szabályozást követően. Szinte kivétel nélkül elmondható, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a büntetési tételt illetően helybenhagyta (a fent említett esetet kivéve), néhány esetben azonban a vádlott által az államnak megfizetendő bűnügyi költség összegét illetően történt változás.

A bíróságok visszatérő elemként, adott esetre levetítve értékelik az enyhítő és súlyosbító körülményeket.

Enyhítő körülményként értékelik:

- büntetlen előélet,
- kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodása (példamutató gondoskodás),
- ténybeli beismerő vallomás (ezen feltáró jellegű vallomásra tényállást lehetett alapozni),
- megbánó magatartás,
- a szándék eshetőleges volta,
- az eljárás kezdetétől a hatóságokkal együttműködő, ténybeli beismerő, felelősségét lényegében elismerő, tárgyaláson őszinte megbánást tanúsító vallomás,
- fiatalkorú elkövető vonatkozásában a bűncselekmény elkövetésekor a vádlott éretlen személyisége, valamint azon tény, hogy a gyermekkort alig meghaladó vádlott a környezetétől semmilyen támogatást nem kapott, teljesen egyedül maradt abban a krízishelyzetben, amit a nem kívánt terhesség idézett elő,
- a társadalmi közeg, amelyben a vádlott él(t); a falusi lakókörnyezetében számíthatott arra, hogy a tiltott kapcsolatból, házasságon kívül születendő gyermeke miatt a közösség elítéli,
- a szüléssel szükségszerűen együtt járó különleges pszichés és fizikai állapot,
- az házastárs, élettárs, illetőleg a közvetlen hozzátartozói környezet figyelmen kívül hagyása,

⁵⁶ Kovács Gyula: Az újszülött megölésének hatályon kívül helyezése, avagy a ló túlsó oldalára történő átesés tipikus esete, 15. o., <http://www.hoxa.hu/?p1=cikk&p2=1131> (2012. VIII. 11.)

- érzelmi kényszerhelyzet és kiszolgáltatottság,
- halva született újszülött.

Súlyosbító körülményként értékelik:

- a közeli hozzátartozó sérelmére történt elkövetés (a neki teljesen kiszolgáltatott közeli hozzátartozója, a gyermeke sérelmére követte el),
- a hasonló cselekmények száma folyamatosan emelkedik (a hasonló jellegű bűncselekmények növekvő száma),
- adott körülmények között a vádlott bűncselekmény elkövetése nélkül is könnyen találhatott volna megoldást az újszülött sorsának rendezése érdekében,
- a vádlott a cselekményt különös kegyetlenséggel valósította meg, (az elhalálozása az élet kioltásával járó átlagost meghaladó fájdalommal járt),
- nem kért segítséget a gyermek számára, és a saját állapota rosszabbodását követően a maga számára is csak akkor, mikor ez már elkerülhetetlenné vált, illetve hogy igrkezett a szülés nyomait eltüntetni (ez arra utal, hogy a vádlott a gyermek halálát kifejezetten kívánta)

Az újszülöttek sérelmére elkövetett élet elleni cselekmények követendő bírói gyakorlata szerint (bírói ítélet alapján) az a körülmény, hogy az elkövetők nem készülnek fel a gyermek megszületésére, nem veszik igénybe az általánosan biztosított orvosi ellátást és kezelést, önmagában nem alapozza meg az előre kitervelten elkövetettség megállapítását, mivel a szüléssel együtt járó különleges állapot következtében az érzelmi és a fizikai behatások miatt változhat a szülő nő ölési szándéka. A bíróság ezen kívül vizsgálta, hogy a vádlott tisztában volt-e azzal, hogy az újszülöttet azonnal el kell látni, mert különben meghal. Kiemelt jelentőségű adott eset kapcsán, ha a vádlott korábban már szült gyermeket, melyből következően mindenképpen ismernie kellett a szülés fázisait, és ehhez képest nem úgy viselkedett, ahogy az tőle elvárható lett volna.

Világszerte eltérő gyakorlat mutatkozik az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés büntetőjogi szabályozásával kapcsolatban, mely szemléltetését a mellékletként csatolt táblázat mutatja. Meghatározó különbség, hogy a legtöbb állam büntető törvénykönyve külön tényállásban, eltérő megfogalmazásban szabályozza ugyanazon cselekményt.

Az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés komplex kérdéskörének tárgyalása a bíróságokat komoly feladat elé állítja, hiszen az ő felelősségük olyan büntetés kiszabása, mely arányban áll az elkövetett cselekménnyel. Az ítékezés során számos olyan körülményt és az ember pszichés állapotával összefüggő kérdést kell figyelembe venni, melyek a cselekmény megosztó jellegének alapját képezik.

X. Híres külföldi esetek

Az újszülöttek megölése napjainkban is elterjedt a világon, melyet mi sem bizonyít jobban, mint hogy néhány államban, kiemelten Indiában és Kínában a nemek aránya teljesen felborult. Az államok szabályozásának különbözőségétől eltekintve számos olyan eset került napvilágra, melyek megbotránkoztatták a közvéleményt, a dolgotat terjedelmére tekintettel azonban 2 eset rövid ismertetésére nyílik lehetőségem.

Céline Lesage hat újszülöttjét ölte meg 2000 és 2007 között. A gyermekek holttestét nylonzsákokban találták meg nyugat-franciaországi háza alagsorában, melyeket évekig rejtegetett. Az ügyész „sorozatgyilkosnak” titulálta, tetteért 15 év börtönbüntetésre ítélték.⁵⁷

⁵⁷<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1258101/Mother-Celine-Lesage-killed-babies-hid-bodies-cellar.html> (2012. X. 20.)

Véronique Courjault nyolc év börtönbüntetésre ítélte egy francia bíróság, mert négy év alatt három titokban megszült gyermekét ölte meg. 2002-ben és 2003-ban született gyermekeit megfojtotta, majd lefagyasztotta. A tetemekre férje, a gyermekek apja talált rá 2006 nyarán lakásuk mélyhűtőjében Szöulban, ahol kiküldetésben élt a család. A férj - aki nem tudott a gyilkosságokról és azt sem vette észre, hogy felesége terhes volt - azonnal feljelentést tett. A nyomozás során az elkövető bevallotta, hogy 1999-ben Franciaországban is világra hozott titokban egy gyermeket, akit szintén megfojtott, majd később a családi kandallóban elégetett. Az államügyész tíz év börtönbüntetés kiszabását kérte a 41 éves nő ellen. Véleménye szerint a nő „előre megfontoltan, hidegvérrel” ölte meg a szülést követően gyermekeit, de azért nem kért ellene életfogytiglani börtönbüntetést, mert személyiségét enyhítő körülménynek tekintette.⁵⁸

XI. Megelőzési törekvések

Világszerte számos törekvés látott napvilágot, melyek közös célja az újszülöttek ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkentése. Ezen programok alapvetően azonos koncepció szerint épülnek fel, azonban megvalósulásuk, sikerük és hatékonyságuk országonként eltérő.

Jelen dolgozatban az alábbi „programok” kerülnek bemutatásra:

- Anonim szülés
- Babamentő inkubátor
- Baby Moses Project

XI.1. Az anonim szülés

Az anonim szülés az egyik legújabb jogi lehetőség, mely segítséget nyújt, hogy a gyermeket világra hozó anya névtelen maradjon, hiszen a szülés elkülönítetten történő levezetése révén a várandós nők lehetőséget kapnak arra, hogy titokban tartsák személyes adataikat és lemondhassanak gyermekükről, anélkül, hogy környezetük tudomást szerezne a szülésről. Ebben az esetben a kórház kötelessége gondoskodni a gyermek gondozásáról és elhelyezéséről.

Magyarországon elsőként az egri Markhot Ferenc Kórház tette lehetővé a várandós nők számára az úgynevezett „anonim szülést” 2003-ban. Az Intézmény a program bevezetésének első évben 1 terhesnek szervezte meg más intézményben a szülését, míg egy másik nő a szomszéd megyéből kereste fel. Ezt követően Dr. Hernádi László osztályvezető főorvosnak nincs tudomása további esetekről. Az Intézmény számára „az anonim szülés általi „elérendő célt tekintve az eljárás célja, hogy a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvényben foglaltakkal összhangban a súlyos válsághelyzetben lévő várandós nőknek a teljes anonimitás megteremtésével segítséget nyújtson gyermekük megszületéséhez, az anya és a gyermek egészségének védelme céljából.”⁵⁹ „Amennyiben az anya akár gyermeke születése előtt, akár a gyermek megszületése után olyan nyilatkozatot kíván tenni, melyben hozzájárul a gyermek örökbefogadásához, úgy az anya írásbeli hozzájárulásával értesíteni kell a gyámhatóságot, mert az ilyen tartalmú nyilatkozatot érvényesen csak a gyámhatóság előtt lehet megtenni. Az értesítés a védőnő feladata annak jelzése mellett, hogy az anya adatai továbbításához – az esetleges meghatalmazott szervezet igénybevételének esetén kívül –

⁵⁸<http://abcnews.go.com/Health/MindMoodNews/story?id=7864712&page=1#.UIPS8m-6dkg> (2012. X. 20.)

⁵⁹Markhot Ferenc Kórház: anonim szülés folyamatleírása (forrás: Markhot Ferenc Kórház, Dr. Hernádi László)

harmadik személy felé nem járul hozzá.”⁶⁰ Az anonim szülés jelenleg Franciaországban és Luxemburgban engedélyezett.⁶¹ Más államok is elismerik az anonim szülést, bár ezek nem rendelkeznek olyan szintű és mélységű jogszabályi kidolgozással, amely garantálja a teljes anonimitást. Németország is tervezi az anonim szülés bevezetését és törvényi szabályozását, mellyel egyidejűleg az inkubátorok kérdése is rendezésre kerülne.

XI.2. „Babamentő” inkubátor

Magyarországon talán az egyik legismertebb megoldást az ún. „babamentő inkubátorok” jelentik, melynek „hazai „atyja” Garamvölgyi György.”⁶² Jelenleg az Egyesült Államokban 34 államban, 3 német városban, Bécsben, Magyarországon és Szlovákiában működik ún. inkubátor program. Kiemelendő, hogy a kórházak elé kihelyezett babamentő inkubátor csak Magyarországon és az ennek alapján létrehozott szlovák szabályozásban létezik, hiszen a többi helyen bölcső, rácsos ágy, stb. áll az anyák rendelkezésére.⁶³ Az USA hasonló mintát követ, mint Németország. Eszerint az anya kizárólag újszülött gyermekéről mondhat le és amennyiben fontosnak tartják, önkéntesen megadhatnak néhány információt, amely az újszülöttnel kapcsolatban releváns lehet, azzal együtt, hogy anonimitásukat végig megtartják. „Örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával inkubátorokkal rendelkező egészségügyi intézmények címlistája”⁶⁴ szerint 2011-ben 26 db inkubátor volt országszerte elhelyezve. Dr Hernádi László elmondása alapján az egri Markhot Ferenc Kórház "baba-mentő" inkubátorába még nem helyeztek újszülöttet.

XI.3. Baby Moses Project

A Baby Moses Projectet az Amerikai Egyesült Államok Texas államában működő program, melynek célja az újszülött gyermek sérelmére elkövetett gyilkosságok számának csökkentése. A projekt biztonságos alternatívát kínál az újszülött legális elhagyásra, hiszen a szervezet célja, hogy a társadalom legfiatalabb és legsebezhetőbb tagjainak nyújtsanak biztonságos menedéket. 1999-ben került „reflektorfénybe” ezen kérdéskör, amely szerint a bűnelkövetés sértettjei a társadalom legsérülékenyebb tagjai, vagyis az újszülöttek. Kutatások alapján számtalan nőt érint a világon a nem kívánt terhesség problémája, amelyet az érintett nők elrejtteni vagy tagadni próbálnak. A Baby Moses Projekt támogat minden olyan erőfeszítést, amely hozzájárul ahhoz, hogy megakadályozzák a nem kívánt terhességeket és az újszülöttek elhagyását. Az Alapítvány támogatja a felvilágosító kampányokat, hogy ezáltal segítsék elő az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölések számának csökkentését.⁶⁵ Magyarországon a talán legismertebb hasonló jellegű feladat ellátására 1995-ben létrejött a Bölcső Alapítvány,

⁶⁰Markhot Ferenc Kórház: anonim szülés folyamatleírása (forrás: Markhot Ferenc Kórház, Dr Hernádi László) 4.7 pont

⁶¹Korózs Lajos: A csecsemőgyilkosságok megelőzésének nemzetközi gyakorlata c. előadás www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=506 11.dia (2012. VIII. 13.)

⁶²Czumpf Eszter: A csecsemőgyilkosságok és az örökbefogadás közötti kapcsolat – és lehetséges megoldási módjai 3. o. http://www.gyermekek.joghaz.hu/dokumentumok/A_csecsemogylkossagok_es_az_orokbefogadas_kozotti_kapcsolat.pdf (2012. VIII. 13.)

⁶³Korózs Lajos: A csecsemőgyilkosságok megelőzésének nemzetközi gyakorlata c. előadás www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=506 11.dia (2012. VIII. 13.) 10.dia

⁶⁴http://www.tegyesz.hu/file/Szakmai_informaciok/Babamento_inkubatorok_cimlistaja_2011.pdf (2012. VII. 30.)

⁶⁵<http://www.babymosesproject.org/> (2012. VII. 30.)

amely a nem várt újszülötteknek szeretne bölcsőt nyújtani, azóta a cél azonban kitágult, hiszen a krízisterhesek megsegítése lett a fő feladata.⁶⁶

Egyre több állam tesz kísérletet ezen programok jogszabályi stabilitását megteremteni és biztosítani, melyek nem titkolt célja az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölések számának csökkentése. Azonban amíg a krízishelyzetbe került nők nem érzik maradéktalanul megbízhatónak és biztonságosnak ezen programokat, tekintettel a róluk alkotott megosztó vélemények nyilvánosság előtti ütköztetésére, addig a bizalmatlanság (mely akár megalapozott, akár megalapozatlan) okán a legális lehetőségek a legtöbb esetben fel sem merülnek. Ezen programok indításában és életben tartásában kiemelt felelősséggel bírnak az államok, melyek legfőbb feladata ezen kérdéskörben a bizalom elnyerése, megőrzése, és állampolgáraik ezáltal segítése.

XII. Csecsemőgyilkosság, mint születés utáni abortusz?

Hatalmas port kavart a közelmúltban két ausztrál bioetikus által, a brit *Journal of Medical Ethics*-ben publikált cikke, melyben az újszülöttek megölése mellett érvelnek. **Alberto Giubilini** és **Francesca Minerva** tanulmánya szerint az abortuszt ki kellene terjeszteni az újszülöttekre, azon esetekben is, ha a csecsemő teljesen egészséges. A szerzők azzal érvelnek, hogy „a magzat és az újszülött nem rendelkezik ugyanazzal a morális státusszal, mint egy igazi személy,” és mivel az abortusz engedélyezett olyan esetekben is, amikor a magzat teljesen egészséges, „az egészséges újszülöttek megölését is engedélyezni kellene minden olyan esetben, ahol a közönséges abortusz lehetséges, akkor is, ha a csecsemőnek nincs fogyatékosága.” Az abortusz logikájából akár az is levezethető lenne, hogy a szülőknek meg lehetne adni a jogot, hogy legálisan véget vessenek újszülöttjük életének, ha például kiderül, hogy a baba súlyos betegséggel jött a világra – de akár csak azért is, mert valamilyen okból nem akarják őt.⁶⁷ Érvelésük alapján az újszülött ugyanúgy nem „tényleges személy”, mint a magzat, ennél fogva éppen annyi „morális joga van az élethez” egyiknek is és a másiknak is. „A csecsemő és a magzat morális státusza semmiben nem különbözik egymástól a tekintetben, hogy egyikük sem rendelkezik még olyan sajátosságokkal, melyek alapján önálló, szuverén személyiségként alapvető joga lenne az élethez” – fogalmaznak a szerzők. Az újszülöttet nem „tényleges személynek”, hanem „csak potenciális személynek” tekintik.⁶⁸ A szerzők az alábbi érvrendszerrel igyekeznek az abortusz „logikájából” levezetni a születés utáni abortusz alkalmazhatóságát és „célszerűségét”, mellyel akár a terhesség alatti orvosi felügyelet ellenére észre nem vett súlyos, gyógyíthatatlan, mind a születendő gyermek és annak családja egész életre kiható betegségek, és testi fogyatékoságok, amely miatt „normál” esetben abortusszal előznék meg a beteg gyermek születését.⁶⁹

XIII. Javaslat a megelőzés érdekében

A tanulmány megírásához fűződő kutatás alapján véleményem szerint megfontolandó és indokolt lenne a nemi működéssel, szexuális felvilágosítással, a tragédiák megelőzési lehetőségeivel kapcsolatos ismeretek átadását már az általános iskolai oktatás szerves részévé tenni. Ezen témakör kapcsán a *Kalocsai Fegyház és Börtön Intézetében* folytatott

⁶⁶<http://www.bolcso.hu/page/az-alapitvany-tevekenysege-1265479455> (2012. VII. 30.)

⁶⁷<http://nostenyek.com/2012/04/25/legalis-csecsemogyilkossag-modern-taigetosz/> (2012. IX. 5.)

⁶⁸Giubilini, Alberto – Minerva, Francesca: After-birth abortion: why should the baby live? <http://jme.bmj.com/content/early/2012/03/01/medethics-2011-100411.full> (2012. VIII. 13.)

De inisprudencia et in re publico

beszélgetések alapján, a **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályán** tanulmányozott nyomozati akták vallomásai, valamint saját tanulmányaim során tapasztaltakkal is tudom igazolni, hogy az iskolák jelentős részében nem fordítanak kellő hangsúlyt a felvilágosítás fontosságára, sokszor említést sem tesznek az adott esetben egész életüket befolyásoló és meghatározó kérdésekről. Egy fiatalos nő vallomása szerint:

„...Nem tudtam, hogy a szülés hogy zajlik, tudtam, hogy elviszik a nőket egy helyre, ahogy anyukám mesélte, hogy fáj, hosszú ideig tart, amíg megszületik egy kisbaba. Nem gondoltam, hogy nekem már szülni kellesz...Iskolában sem mutatták hogyan folyik le egy szülés...Nálunk inkább drogról beszéltek...Otthon nekünk nincsenek könyveink a szülésről, terhességről...”⁷⁰

Napjaink médiaközpontú világában kevés információt lehet hallani azon lehetőségekről, amelyek a krízishelyzetbe került anyák számára nyújtanak segítséget és megoldást. Kiemelten az anonim szülés, babamentő inkubátor, valamint az örökbeadási lehetőségek kapnak kevés figyelmet, mely programok nem titkolt célja az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölések számának csökkentése, amely során az anya a nem kívánt terhességéből született újszülöttjétől jogilag engedélyezett keretek között „szabadulhat meg”, lehetőséget biztosítva ezáltal az anyaságra olyan nők számára, akiknek természetes úton nem lehet gyermekük. A sors „kezőnek” tudom be, hogy a dolgozat megírásához megkezdett kutatást követően számos a témakört érintő, megvalósult bűncselekményről számoltak be a médiában, amelyeknek köszönhetően, ha egy rövid időre is, de ismét kapott némi figyelmet e témakör.

Meghatározó a cselekmény vonatkozásában a dolgozatban kifejtett „titokkényszer”, amely lehetőség szerinti feloldása egy meghatározó lépés lehet, így nem csak a krízishelyzetbe került nők, hanem a környezet „felvilágosítása” is ugyanolyan kulcsfontosságú szerepet játszik a bűncselekmény prevenciójában.

Eltekintve attól, hogy az újszülöttek ellen elkövetett emberölés száma éves szinten csekély az egyéb minősített esetek megvalósulási arányához képest, mindenképp célravezető lenne a bűncselekmény külön törvényi tényállásban való megfogalmazása. Az általam tanulmányozott ügyek alapján következetesnek találnám a különbségtételt a tényállás megfogalmazása során azon esetekben, és súlyosabban minősülőnek tekinteném, amikor az újszülött elhalálozása az élet kioltásával járó átlagost meghaladó fájdalommal jár, vagyis az elkövető különösen kegyetlen módszerrel veszi el gyermeke életét. Mindez talán hozzájárulna a nem tájékozottak számára annak tudatosításában, hogy az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés, más természetes személyek ellen elkövetett emberöléshez hasonlóan bűncselekménynek minősül.

Nem gondolom, hogy ezen megoldási törekvések teljes mértékben megszüntetnék az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés, vagy a nem kívánt terhességek bűncselekményben realizálódó végkimenetelét, azonban a krízishelyzetbe került nők tájékozottsága mindenképp hozzájárulhat a bűncselekmények számának csökkenéséhez. Tekintettel arra, hogy pontos adatokkal nem rendelkezünk a bűncselekmény vonatkozásában arra vonatkozóan, hogy évente valójában hány újszülött hal meg közvetlenül a szülést követően, és ebből mennyi kerül felderítésre, így a cselekmény vonatkozásában nem lehet általános következtetéseket levonni.

XIV. Összegzés

A dolgozat megírása során szerzett személyes tapasztalatok segítséget nyújtottak, hogy mélyebb betekintést nyerjek az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés hátterében álló

⁶⁸MRFK.136/2002.bü.

kiváltó okokra, melyhez hozzá tartozik mind az elkövetőket jellemző pszichikai állapot, valamint azon titokhelyzet, amely talán az egyik legmeghatározóbb alapját képezi a bűncselekmény megvalósulásának.

A Kalocsai Fegyház és Börtön Intézetében folytatott személyes beszélgetések olyan aspektusból világították meg a bűncselekmény szempontjából meghatározó részleteket, melyek a szakirodalmak tudományos megfogalmazásban leírtakat helyezik át a mindennapok valóságába. A kutatás segített hozzá azon felismerés megerősítéséhez, amely szerint a világ, a témához kapcsolódóan az elkövetett bűncselekmények jóval összetettebb alapokon állnak, mely komplexitás okozza sok esetben a cselekmények megosztó mivoltát. Felelősség terheli a bíróságokat a megfelelő büntetés kiszabása kapcsán, kérdés azonban, milyen büntetés lehet arányos egy ilyen cselekedethez? Példaként említhető „Emese”, vagy „Éva” története, hiszen mindkettőjük meg szeretne volna tartani a gyermekét, amennyiben valósak az általuk elmondottak, egyikőjük újszülöttje sem szándékos bűncselekmény áldozata lett, a bv-ben azonban „csecsemőgyilkosnak” titulálják őket.

Szeretném hangsúlyozni, hogy a téma kutatása folytán teljes mértékben objektíven, az érzelmek kizárásával, részlehajlás nélkül, és kizárólag az általam tapasztaltak alapján vontam le konklúziókat. Messzemenő következtetésekre jutni mindössze az összes ismert ügy mélyreható vizsgálatát és tanulmányozását követően lehetne.

Felhasznált irodalom

Cseres Judit: *Eltékozolt újszülöttek*. BM Kiadó, Budapest, 2000.

Czumpf Eszter: *A csecsemőgyilkosságok és az örökbefogadás közötti kapcsolat – és lehetséges megoldási módjai*.

http://www.gyermekek.jog haz.hu/dokumentumok/A_csecsemogylkossagok_es_az_orokbefogadas_kozotti_kapcsolat.pdf

Fehér Lenke: *Bűnözés és prostitúció*

<http://www.tarki.hu/adatbank-h/nok/szerepvalt/Feherlenke-97.html> (2012. IX. 6-ai állapot)

Gazsi Adrienn: *Jogi kérdések a nők mentális állapotával összefüggésben* ncsszi.hu/download.php?file_id=486 (2012. IX. 6-ai állapot)

Giubilini, Alberto - Minerva, Francesca: *After-birth abortion: why should the baby live?*

<http://jme.bmj.com/content/early/2012/03/01/medethics-2011-100411.full> (2012. VIII. 13-ai állapot)

Hárdi István: *A lélek egészségvédelme, A lelki egészségvédelem jelene és távlatai, A védekező, elhárító mechanizmusok és a "coping"*

<http://www.vitalitas.hu/konyvek/lelekegeszseg/lelekeg6-3.htm> (2012. X. 10-ei állapot)

Humánökológia előadás.

etikaweb.uni-pannon.hu/index.php?option=com (2012. X. 10-ei állapot)

Korózs Lajos: *A csecsemőgyilkosságok megelőzésének nemzetközi gyakorlata c. előadás* www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=506 (2012. VIII. 13-ai állapot)

Kovács Gyula: *Az anyák által az újszülöttek sérelmére elkövetett ölési cselekmények büntetőjogi szabályozása.*

[http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._\(olvashato\)_www.5mp.eu_.pdf](http://5mp.eu/fajlok/kgyula/az_anyak_atal..._(olvashato)_www.5mp.eu_.pdf) (2012. VIII. 5-ei állapot)

Kovács Gyula: *Az újszülött megölésének hatályon kívül helyezése, avagy a ló túlsó oldalára történő átesés tipikus esete*

<http://www.hoxa.hu/?p1=cikk&p2=1131> (2012. VIII. 11-ei állapot)

Markhot Ferenc Kórház: *anonim szülés folyamatleírása* (forrás: Markhot Ferenc Kórház, Dr. Hernádi László)

Raskó Gabriella: *A női bűnözés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978.

Somogyi Endre: *Az igazságügy orvostan alapjai*. Medicina könyvkiadó, Budapest, 1977.

Timmermann Gábor: *Szülészet nőgyógyászat védőnőknek* http://www.timmermann.hu/site/letoltesek/Bevezeto_eloadas.pdf (2012. IX. 20-ai állapot)

<http://abcnews.go.com/Health/MindMoodNews/story?id=7864712&page=1#.UIPS8m-6dkg> (2012. X. 20-ai állapot)

De inisprudentia et inre publico

28

http://noibunozes.blog.hu/2010/06/06/a_noi_bunozes (2012. IX. 22-ei állapot)

<http://nostenyek.com/2012/04/25/legalis-csecsemogyilkossag-modern-taigetosz/> (2012. IX. 5-ei állapot)

<http://www.babymosesproject.org/> (2012. VII. 30-ai állapot)

<http://www.bolcso.hu/page/az-alapitvany-tevekenysege-1265479455> (2012. VII. 30-ai állapot)

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1258101/Mother-Celine-Lesage-killed-babies-hid-bodies-cellar.html> (2012. X. 20-ai állapot)

http://www.tegyesz.hu/file/Szakmai_informaciok/Babamento_inkubatorok_cimlistaja_2011.pdf (2012. VII. 30-ai állapot)

Felhasznált jogszabályok és egyéb jogi dokumentumok

1878. évi V. törvénycikk: a magyar büntetőtörvénykönyv a büntettekről és vétségekről

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

Criminal Code of the Republic of Albania (English version)

Criminal Code of the Republic of Finland (English version)

Criminal Code of the Republic of Malta (English version)

Criminal Code of the Republic of Romania (English version)

Criminal Code Of the Republic Of Slovenia (English version)

Criminal Code Of The Russian Federation (<http://www.russian-criminal-code.com>)

General Penal Code of Iceland (English version)

A halottakkal kapcsolatos igazságügyi orvosszakértői tevékenységről Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 6. számú módszertani levele (1979) Elérhető az interneten: http://igor.diogenes.hu/download/modszlev/06_mszlev.pdf (2012.szeptember 15-ei állapot)

MRFK.105/2004.bű.

MRFK.130/2002.bű.

MRFK.133/2007.bű.

MRFK.136/2002.bű.

MRFK.141/2006.bű.

MRFK.159/2004.bű.

MRFK.171/2002.bű.

MRFK.206/2002.bű.

MRFK.206/2010.bű.

MRFK.207/2000.bű.

Mellékletek

A dolgozat mellékleteként bemutatásra kerülő fényképek felhasználása és közlése a személyiségi jogok figyelembevételével, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályvezetőjének engedélyével történik.

Szülés helyszíne (MRFK.105/2004.bű.)

*Az udvari WC előtti területen látható beivódott, beszáradt jellegű vérgyanús szennyeződés.
(MRFK. 159/2004)*

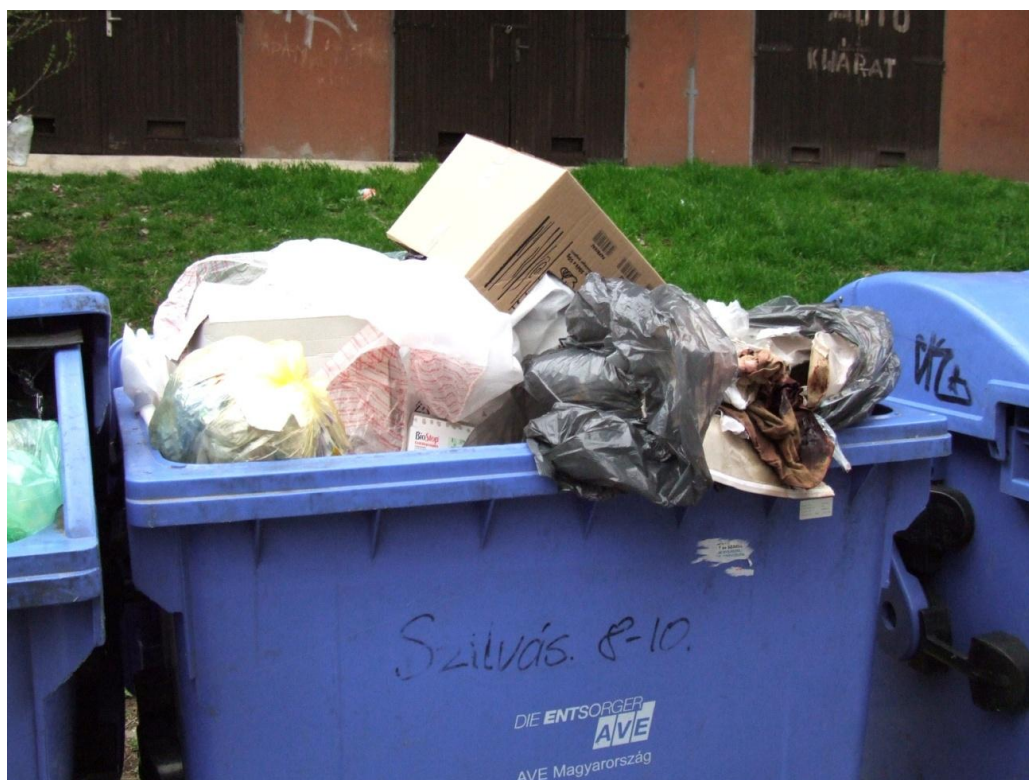
A WC belső felvétele, vérgyanús jelekkel (MRFK. 105/2004. bü.)

2-es számmal jelölve az újszülött holtteste látható (MRFK. 105/2004. bü.)

Újszülött holtteste a földhalom tetején, 2-3 cm föld eltávolítása után (MRFK. 105/2004. bű.)

Újszülött holttestének helyszíne: konténer, valamint a holttestet rejtő szemeteszsák a feltalálás állapotában (MRFK.141/2006.bű.)

Szemeteszsákban lévő holttest (MRFK. 141/2006. bű.)

A fenti szemeteszsák a kartondoboz felbontását megelőzően. (MRFK. 141/206.bű.)

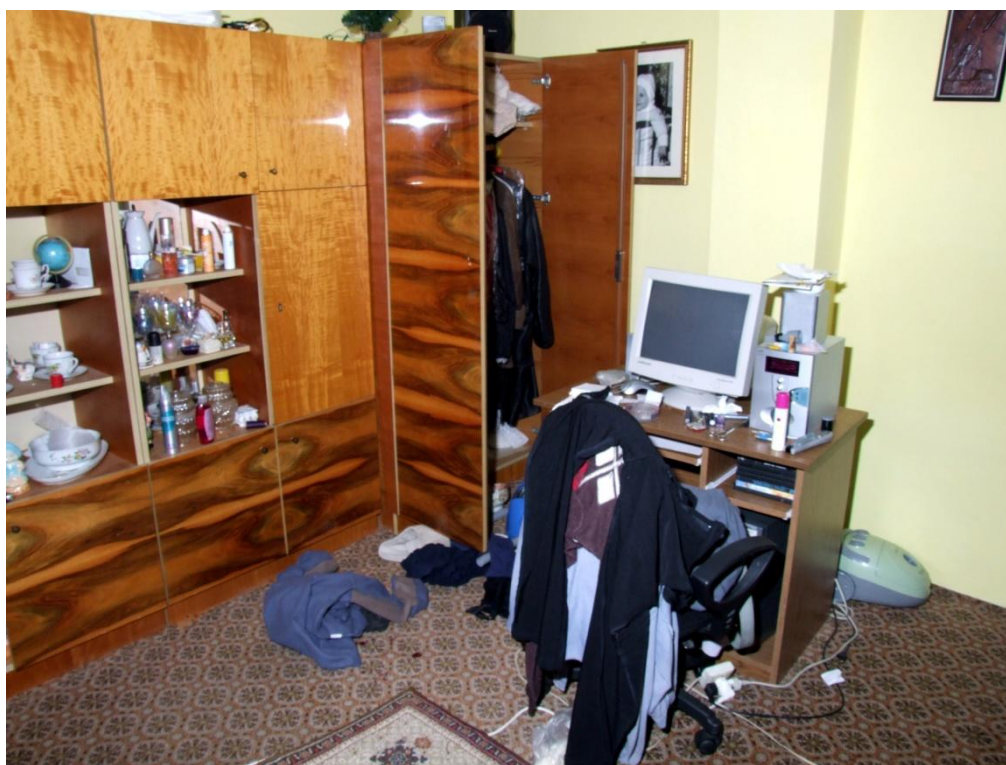
A szemeteszsákból eltávolított kartondoboz (MRFK. 141/2006.bű.)

Újszülött feltalálásának helyszíne (MRFK. 206/2010.bű.)

A járdán látható vérgyanús szennyeződések (MRFK. 206/2010)

Az újszülött feltalálási helye: a nyitva látható szekrény alja (MRFK. 29/2006.bű.)

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság életvédelmi alosztályán tanulmányozott akták releváns szempontok szerinti összefoglalása					
szempont/ ügyszám	elkövető életkora	elkövető foglalkozása	szülés helyszíne	holttest elrejtésének helyszíne:	halál oka:
159/2004. bü.	32	rokkant nyugdíjas	udvari mellékhelység	udvari mellékhelység	ellátatlanságból eredő légzési, keringési elégtelenség
136/2002. bü.	17	tanuló	udvari mellékhelység	Hernád ártéri része	vérvesztés, ellátatlanság következtében kialakult légzési, keringéselégtelenség
130/2002. bü.	29	foglalkozás nélküli – varrónő	udvari mellékhelység	udvari mellékhelység	erőszakos úton kialakult, durva kétoldali koponyatető, koponyaalap törés, vérzés, lágyhártya lemez agykérgi zúzódás következtében kialakult traumás shock
171/2002. bü.	25	munkanélküli	családi házuk földbe vált pincéje	családi házuk földbe vált pincéje	bal mellkasfél szűrt sérülés, bal tüdő felső lebeny sérülés, mellüri vérzés, bal oldali VI-os bordatörés.
206/2010. bü.	36	munkanélküli	családi ház kamrája	családi ház udvarán lévő használaton kívüli ágy ágyneműtartója	erőszakos úton, fulladás következtében kialakult légzésbénulás miatt.
133/2007. bü.	17	tanuló	családi ház fürdő	családi ház udvarán található kút	ellátatlanság okozta légzési-keringési elégtelenség
276/2006. bü.	20	gyesen van	udvari mellékhelység	udvari mellékhelység	ellátatlanság – fekáliába fulladás
105/2004. bü.	20	foglalkozás nélküli	használaton kívüli mellékhelység	a mellékhelység melletti területen elföldelt	ellátatlanságból eredő légzési, keringési elégtelenség
4/2001. bü.	30	munkanélküli	udvari mellékhelység	udvari mellékhelység	- kísérlet
141/2006. bü.	-	-	-	gépkocsi parkolóban elhelyezett szeméttárolók egyike	légúti elzárás okozta fulladásos halál
207/2000. bü.	21		családi ház fürdőszobája	családi ház	erőszakos úton a szülését követő ellátatlanság, a test lehülése következtében keringési és légzési elégtelenség miatt állt be.
206/2002. bü.	36	főállású anya, háztartásbeli, korábban bolti eladó	családi ház	családi ház fűskamrája	születést követő ellátatlanság, a szervezet lehülése következtében légzési, keringési elégtelenség miatt (koponya hiánya)
49/2006. bü.	27	betanított munkás	családi ház	családi ház szobájában lévő szekrény	A halál méhen belül következhetett be
439/2008. bü.	21	általános iskola 8 osztály	udvari mellékhelység	udvari mellékhelység	az udvari mellékhelységbe történő szülés vagy bedobás hatására
átlagéletkoruk: 23,64					

Az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés államok büntetőjogi szabályozása			
ország	emberölés	Az újszülöttek sérelmére elkövetett emberölés	büntetési tétel
Oroszország	105.§: az emberölés alap (6-15 év) és minősített eseteit (8-20, életfogyt.)	106.§ The killing by a mother of her newborn child during or immediately after childbirth, or the killing by a mother of her newborn child in a mentally traumatizing situation or in a state of mental disorder that does not reach in sanity, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of up to five years. ¹	max. 5 év
Szlovénia	115.§ 5-15 év	119. § A mother who takes her child's life during or immediately after giving birth by reason of mental disturbance provoked by giving birth shall be sentenced to imprisonment for not more than three years. ²	max. 3 év
Finnország	Legalább 8 év	(Homicide and bodily injury - Section 4) - Infanticide (578/1995) (1) A woman who in a state of exhaustion or distress caused by childbirth kills her baby shall be sentenced for infanticide to imprisonment for at least four months and at most four years. (2) An attempt is punishable. ³	legalább 4 év
Albánia	minősített: nem kevesebb mint 20 év.	81. § The infanticide voluntarily committed by a mother right after birth is considered criminal contravention and shall be punishable by a fine or up to two years of imprisonment. ⁴	bírság vagy „akár 2 év”
Románia	15-25 év	Art.180 – The killing of a newborn infant, committed immediately after birth by the mother who is in a state of confusion caused by birth, shall be punished by strict imprisonment from 2 to 7 years. ⁵	2-7 év
Izland	5-„örökre”	Art. 212 In case a mother puts her child to death during birth or forthwith after it is born and she may be assumed to have done so owing to distress, fear of scandal or due to a debilitated or confused frame of mind which she has developed at the time of the birth, this will be subject to imprisonment for up to 6 years. ⁶	akár 6 év (ha a gyermeknek nem lett baja a büntetés törölhető)
Málta	összetett a megítélés	245. § Where a woman by any wilful act or omission causes the death of her child, being a child under the age of twelve months, but at the time of the act or omission the balance of her mind was disturbed by reason of her not having fully recovered from the effects of giving birth to the child or by reason of the effects of lactation consequent upon the birth of the child, then, notwithstanding that the circumstances were such that but for this article the offence would have amounted to wilful homicide, she shall be guilty of infanticide and shall be liable to the punishment of imprisonment for a term not exceeding twenty years. ⁷	„nem lehet több 20 évnél”

*A cselekmény országonként eltérő szabályozásának egyszerűbb összehasonlíthatósága érdekében a törvényszövegek angol nyelven kerülnek bemutatásra.

¹ Criminal Code Of The Russian Federation (<http://www.russian-criminal-code.com>)

² Criminal Code Of the Republic Of Slovenia (English version)

³ Criminal Code of the Republic of Finland (English version)

⁴ Criminal Code of the Republic of Albania (English version)

⁵ Criminal Code of the Republic of Romania (English version)

⁶ General Penal Code of Iceland (English version)

⁷ Criminal Code of the Republic of Malta (English version)

A hazai bírói gyakorlatot szemléltető táblázat az újszülöttek ellen elkövetett emberölés vonatkozásában					
	ügyszám	határozat éve	eljáró bíróság	rövid tényállás	ítélet
1.	19-H-BJ-2007-1	2007	Veszprémi Törvényszék	A vádlott a wc-ben megszülte életképes fiú újszülött sértettet és a méhlepényt. Ezt követően a vádlott a méhlepénnyel együtt az élve született sértettet fejfelé a wc előterében lévő 28 cm. átmérőjű és 30 cm magas fém hulladékgyűjtőbe dobta.	büntetés: 7 év fegyház, mellékbüntetés: 5 év közügyektől eltiltás
2.	18-H-BJ-2006-3	2006	Szombathelyi Törvényszék	Miután 23 óra 15 perc és 23 óra 45 perc között megszülte kilencedik gyermekét, S sértettet, ellátás nélkül törölközőbe csavarta és egy üres Persil mosóporos dobozba helyezte, amelyre rátette a műanyag záró fedelet.	büntetés: 5 év börtönbüntetés, mellékbüntetés: 5 év közügyektől eltiltás
3.	17-H-BJ-2010-6	2010	Szekszárdi Törvényszék	A vádlott levette a franciaágyról az ágytakarót és azt egy kupacban, összegyűrt állapotban a sértettre tette oly módon, hogy az ágytakaró a teljes arcát, így a légzőnyílásait is lefedte. Ezt követően a gyermeket az utcafronti szobában a franciaágyon, letakart állapotban magára hagyta.	büntetés: 5 év börtönbüntetés, mellékbüntetés: a közügyek gyakorlásától 5 évi eltiltás
4.	16-H-BJ-2007-22	2007	Nyíregyházi Törvényszék	Vádolt érett, élő fiúgyermeket szült. Ezután legfeljebb 1-2 percre az eszméletét is elveszítette, de miután magához tért, az újszülöttet legalább egy fél órára ellátatlanul hagyta. Mikor már életjelt nem észlelt nála, egy kiselejeztett pulóverbe beletekerte, átment a szomszéd puhább talajú telkére, ahol kézzel egy kb. 20 centiméter mély gödört ásott és a csecsemőt ott elhantolta a méhlepényt is a gödörbe téve	büntetés: 5 év fegyházbüntetés, mellékbüntetés: 5 év közügyektől eltiltás
5.	16-H-BJ-2007-12	2007	Nyíregyházi Törvényszék	A gyermek a szülést követően felsírt, amire a vádlott megijedt és a magával vitt törölközőt a síró gyermek fejére tekerte azzal a szándékkal, hogy megfojja. A törölközővel a gyermek fejét körbecsavarta oly módon, hogy a gyermek száját és arcát is teljesen betakarta, majd két kézzel a nyakánál a törölközőt összeszorította.	büntetés: 7 év fegyházbüntetés, mellékbüntetés: 5 év közügyektől eltiltás

6.	14-H-BJ-2010-2	2010	Budapest Környéki Törvényszék	A vádlott megszülte a 49 cm hosszú, 2625 gramm súlyú, egészséges, életképes N. N. fiúgyermekét, aki a méhlepénnyel együtt a WC csészébe esett. A vádlott ezt észlelvé és, hogy az újszülött sírását ne lehessen hallani, az ott lévő WC papír tekercsből letépett két darabot és azokat összegyűrve, a gyermek szájába tömte, amelyek a szájnyílást és a garat gégebemenetét, ezáltal a légutakat teljesen elzárták. Ennek következtében az újszülött néhány, maximum 1-3 percen belül meghalt.	büntetés: 2 év fiatalkoriak börtönbüntetés. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 (öt) évi próbaidőre felüggesztett
7.	14-H-BJ-2009-57	2009	Budapest Környéki Törvényszék	A vádlott a fürdőszobába ment, majd fokozódó fájásait követően a fürdőkádban ülve, két lábát a fürdőkád peremeire rakta és a fájásnak megfelelően erősen nyomott, mire megszülte a gramm súlyú, cm testhosszúságú, érett, életképes leánygyermekét. A szülést követően a csecsemő mozgott, lélegzett, megszületését követően kb. perccel elt. Az újszülött halála az ellátás hiánya, lehűlés és az oxigénhiány együttes hatása miatt következett be, a szülését követően kb. fél-egy óra időtartamban.	büntetés: 5 év börtönbüntetés, mellékbüntetés: 5 évi közügyektől eltiltás
8.	12-H-BJ-2009-28	2009	Tatabányai Törvényszék	A vádlott egy asztalnak támaszkodva az udvaron megszülte a gyermekét, majd a közelben talált késsel elvágta a köldökzsinórt. A jól fejlett egészséges 3635 gr. súlyú, 51 cm testhosszúságú újszülött fiúgyermekét a lakásból magával vitt lepedőre tette a vádlott, és a közelében lévő emésztőgödörbe - az azon lévő deszkát félrehúzza - a lepedővel együtt bedobta.	büntetés: 7 évi szabadságvesztés mellékbüntetés: 7 évi közügyektől eltiltás
9.	9-H-BJ-2009-14	2009	Debreceni Törvényszék	Éjjel a szülés beindult nála és spontán módon 03.30 óra körül oly módon szülte meg gyermekét a hűgával közös ágyon, hogy kishuga az eseményekből nem észlelt semmit. A gyermek megszületése után a köldökzsinórt a vádlott egy ollóval elvágta, majd a csecsemőt egy ágynemű huzatba becsavarta, majd pedig azért, hogy ne sirjon egy törölközővel az arcát betakarta, kezét a gyermek arcára tette, melynek során a külső légutakat, orrát, száját befogta, ily módon előidézte fulladást általi halálát.	büntetés: 6 évi börtön, mellékbüntetés: 6 évi közügyektől eltiltás
10.	5-H-BJ-2009-25	2009	Miskolci Törvényszék	A vádlott a csecsemőt közvetlenül az útlétkébe szülte, majd sorsára hagyta. újszülött fiúgyermeké élve született, halála idegen – belsár jellegű - anyagbelehelés következtében, fulladás miatt az útlétkébe kerülését követően percekben belül bekövetkezett.	büntetés: 5 évi börtön, mellékbüntetés: 5 évi közügyektől eltiltás

11/1.	1-H-BJ-2010-37	2010	Fővárosi Törvényszék	A vádlott vizet eresztett a kádba, és a vízben várta a szülést. Pontosan meg nem határozható időben a vádlott megszülte gyermekét, érett és életképes, egészséges fiúgyermeket. A gyermek a szülést követően élt, lélegzetet vett. A vádlott egy korábban magához vett ollóval elvágta és elkötötte a köldökzsinórt. Ezután az élő újszülöttet egy törülközőbe csomagolta úgy, hogy azzal a fejét, arcát, így légzőnyílásait is teljesen befedte, ezáltal lélegzetvételeét korlátozta. A vádlott a törülközőbe csavart gyermekét a fürdőkád melletti szekrényre tette. A gyermeket ezen a szekrényen hagyta, orvosi segítséget nem kért. A gyermek ezt követően, pontosan meg nem határozható időben, de hosszabb idővel 18 óra előtt fulladás következtében meghalt.	büntetés: 11 év fegyházbüntetés melékbüntetés: 10 évi közügyektől eltiltás
11/2.	FIT-H-BJ-2011-26	2011	Fővárosi Ítéltábla	A vádlott büntetését 6 (hat) év börtönbüntetésre és 8 (nyolc) év közügyektől eltiltásra enyhíti.	
12.	1-H-BJ-2010-174	2010	Fővárosi Törvényszék	A Vádlott a szálló I. emeleti női mosdójának egyik WC fülkéjébe ment, ahol halott fiúgyermeket szült. A halott kisbaba a szülés következtében a WC csészébe esett oly módon, hogy a feje a víz alá került. A Vádlott anélkül, hogy a WC kagylóba belenézett volna, magát papírtörlővel megtörülgette, majd a WC fülkét elhagyta. A gyermek lefolyóba szorult holttestére másnap, 2008. január 21-én reggel tanu 6 takarítónő talált rá a WC-ben.	A bíróság Vádlottat az ellene emelt vád alól a Be. 331.§ (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.
13.	FIT-H-BJ-2011-254	2011	Fővárosi Ítéltábla	Az emberölés büntetnének <i>kísérlete</i> miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év április hó 29. napján kelt 8.B.1471/2008/8. számú ítéletét megváltoztatta. A vádlott bűnös emberölés büntetnének kísérletében (Btk. 166.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés i./ pont). A bíróság a vádlottat ezért 2 (kettő) évi börtönbüntetésre ítéli. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti.	